2169.

Dictionarium THEOPHRASTI PARACELSI,

Continens obſcuriorum voca-bulorum, quibus in ſuis Scri-ptis paſſim vtitur, De-finitiones:

A' GERARDO DORNEO colle-ctum, & plus dimidio auctum.

FRANCOFORTI,

Anno M. D. LXXXIII.

CLARISSIMO VIRO, PIETATE, ERVDITIONE, AC CAETERIS ID GENVS VIRTVTIBVS ORNATISSIMO, D. SAMVELI Siderocrati, ſincerioris Philoſophiæ, Medicinæq́ Doctori celeberrimo, Reuerendiſsimi D. Præſulis Epiſcopi Spirenſis Medico,

Gerardus Dorneus S. D.

SOlliciti ſalis, quod Mercuriũ noſtrum in ſui balſami naturam, ſuo balſamo conſeruet, ac vniat cũ ſulphure ſuo præter naturã, igni, putà ſupernaturali, vt perbellè tria hæc arcana ſimul principia conueniãt in vnum corpus geogamicum (vt aiunt) conſtantiſſimè perſiſtens, iam primùm recordatus ſum, & eius vnà quod ſcribit Paracelſus noſter in Aurora ſua ca. 5. Sapientes videlicet Magos per ſuum ſal, puta ſapientiam & conſiderationem, aſſeueraſſe creaturas omnes ad vnitam ſubſtantiam adducendas, ac mundationibus hanc in extremè ſublimem naturam, peneque diuinam aſcenſuram, vt occulta vi

ſuæ proprietatis, miranda perficiat opera. Similitudine deſumpta, vt apparet, ab eiuſmodi reſuſcitationis opere diuino, mox inde ſubiūgit, materiā ad Monarchiā noſtram vtilem, in terram (vt ait) eſſe redituram, hoc eſt, in ſal ſapientum pauciſſimis notum: indeque per Magicam ſeparationem, perfectam ſubſtantiam emerſu ram. Sal itaque noſtrum non eſt ſal vulgi, quod panis, aut eduliorum vocant à ſuis condimentis, at eſt ſal à ſapientibus & Magis, induſtria maxima comparatum, & arte, non auro, neq; argento venale, ſed gratia diuina ſolùm adeptum ex reuelatione. Sal hoc nobis reuelat Paracelſus libello ſuo, videlicet Onomaſtico potiſſimùm, ſuorum in arte ſua propriorum vocabulorum: quibus De vita longa libro 3. cap. 2. fatetur interdum ſe ludere velle. Quid mirum? Inuentoribus nouarum artium, aut ſaltem earum quæ tranſierant in obliuionem, inſtauratorib⁹, pro arbitrio noua fingere vocabula, quibus inuentū hoc ſuum recens indignis contegant, optimè licet: præſertim in his, quæ Deus non niſi
pau-

pauciſſimis, ijsque pijs hominibus, nota voluit eſſe. Non omnibus enim diſtribuit olim prophetiæ donum altiſſimus, at illis dũtaxat, quos eo dignatus eſt. Salutem autem omnib. obtulit, at ſaluum fieri nõ contingit, niſi paucis, ijsque ſolùm qui lucem eius, in mundum vniuerſum venientem, recipiunt: quibus etiam dat poteſtatẽ filios Dei fieri. Non ex carne vel ſanguine, minùs ex volũtate hominum, ſed ex Deo naſci hos voluit: Sic etiam arcanorum ſuorum ipſe diſpenſator ſolus eſſe: non hominem ad hoc officium deſtinare. Teſtatur nobis idipſum æterno ſuo verbo per Scripturas ſacras, prophetis ſuis tantùm reuelato, vulgo autem velato, ne margaritas conculcet. Arcanorũ igitur homo nihil, niſi velatum indignis hominibus, at filijs dignatis perceptibile, docere debet, ni Dei velit indignationẽ incurrere. Quãquam piè fatemur Chriſtum reuelaſſe omnia, quæ ad ſalutem noſtram neceſſaria ſunt, verùm palàm eſſe noluit ea, quæ ſibi ſuisq; reſeruauit in theſauris, vti ſunt eius aduentus tempus, hora noſtræ mortis &

alia plæraque, de quibus dixit, neminem ea nouiſſe niſi Patrem, & eos quibus ipſe reuelare voluerit: Etſi nihil tam occultum, quod ſuo tempore ſolùm ipſi cognito, non reuelabitur. Si quid igitur ante hoc tempus, homini cuipiam reuelare volet bonus Pater, quod velatum eſſe vult alijs, cur palàm faciet homo, quæ Deus nõ vult omnibus fore manifeſta? Ioanni ſuo reuelauit Apoſtolo, quę ipſum & ſcribere, & quæ non ſcribere iuſſit. Hinc patet impiè nos ac iniuſtè conqueri de occulta ſapientum ſcriptione, quam ſi nõ intelligimus, eſt quòd exiſtimemus, Deũ nolle nos huius aut illius arcani facere participes, imò nobis debitorem non exiſtere, vt illa intelligamus, ad quæ nos vocare non voluit, ſed ad alia nobis magis expedientia. Hoc ergo ſal ſapientũ eſt, quod ipſorũ ſcripta ſic temperat, vt indignis aut non vocatis velata ſint, filijs verò ſapientiæ dignificatis manifeſta. Qua ratione quæſo poſſet humanus intellectus, indignos à dignis diſcernere meliùs, quàm ab ænigmatum reſolutionibus? Experimento nullo Deus indiget, cui ſoli cognita ſunt omnia. Sed Apoſto-

219

Apoſtolum ſuum Ioãnem in Apocalypſi, occulta ſcribere nonnulla voluit, quæ adhuc in præſens tempus non plenè cognita ſunt, nec erunt fortaſſe, donec ipſe veniat, qui reuelare ſolus debet, nẽpe Chriſtus Ieſus. Dixit etiam Apoſtolis ſuis: Vos eſtis ſal terræ, id eſt, ſapientia in terram à Deo demiſſa, quod ſi (inquit) euanuerit, in quo ſalietur? hoc eſt, ſapientiæ nihil in terris manſurum eſt, nihil virium, neque virtutum, ſi ſal hoc Patris altiſſimi doctrinæ, per filium ſuum in terras allatæ, receſſerit, eò rediens vnde venerat, ſine fructu. Summè nobis eſt igitur ſal hoc ſupernaturale, ſatum in terram noſtram naturalem, venerandum: de quo præcedentibus Paracelſi libellis, tibi meritò nuncupatis, longè lateque tractatum eſt. Verumenimuero, quò faciliùs ipſum ſal cognoſcas, ad ea quæ commentatus ſum in dictos libellos, & hunc tertium accedere volui, quem loco ſalis præcentibus annectere viſum eſt mihi neceſſarium. Cùm per iſtum, & ſuas definitiones occultorum venatrices, ſal hoc in ſuis

cuniculis deliteſcens, eruere poteris. Cuius, quòd ſciã te maximè ſtudioſum eſſe, tibi dicari per me debuit, ad confirmationem animorum noſtrorum in mentem vnam, idq́ue per tertium hoc medium vnionis amicitiæ perpetuò duraturæ, vt alter ego tu ſis, & vice verſa. Quare in Chriſto vale mecum, qui tecum item valere cupio.

BENI.

BENIGNO LECTORI DE ſingulis rectè iudicanti.

AD Paracelſi quoſcunq; libros intelligendum, ex eius mente genuina in primis ac præ cæteris maximè tibi neceſſarium erit, ſingula, quibus ludere, ſuo more, delectatur ſuis cum diſcipulis interdum, vocabula peregrina probè, & ad vnguem cognita habeas. Ne fortè hæſitans in iſtis, ad labyrinthum, ex quo te facilè non explicueris ſemel implicatum, prolabaris. Sunt enim plurimi, qui profeſſionem artis Paracelſicæ facientes, illa difficiliora ſuis interpretationibus reddunt, quàm ſint per ſeipſa: nō perpendunt ea, quæ præceſſerant, & quæ ſequuntur, eſſe medijs quibusq; referenda, priuſquam iudicandum. Siquidem vnum & idem, eodem quoq; modo prolatum diuerſis locis, diuerſimodè quandoq; fuerit, nedū in Paracelſicis, verùm etiam in plærisq; aliorum authorum ſcriptis, intelligendū. Quapropter tibi cōſultū eſſe per me cupiens, quò nil magis opto, quàm ſtudioſos abditæ veritatis in ſemitam rectam adduci, Onomaſticon (vt vocant) ſiue Dictionarium propriorum arti ſpagyricæ nominum, ſiue per au-

thorem impoſitorum, ſiue non, à me priùs tamē editum, iamq́; denuò reuiſum, & cumplurimis auctum, in lucem optima quaq; fide, ac diligentia promulgare volui. Quo tandem valeas ipſum ad finem quorumcunque Paracelſi librorum octauæ formæ (quod aiunt) curare tibi compingi, et ad manum quoties voles, tanquam præſentem & interpretantem habere præceptorem. Hunc ergo tecum ſemper geſtato, manibus terito, donec omnia ſua memoriæ fixa teneas, vt quæ tibi ſummè proficua ſunt futura, & laborum hac in re aſſumptorum, te minimè pœnitebit. Vale.

TRACTA-

TRACTATVS DE OBSCVRIORVM LOCORVM ET VOCVM IN SCRIPTIS PARACELſi paßim occurrentium, definitionibus.

A

ACETVM philoſophorum, eſt aqua mercurialis, quam aliàs lac virgineũ appellãt, quo metalla ſolui perhibẽt.

Acetum radicale, eſt acetũ deſtillatum ex ſua radice vel matrice, diciturẽtiã aqua ſolués.

Adamita eſt tartari quædam ſpecies.

Adech, eſt interior & inuiſibilis homo noſter, qui ſingulorum exemplaria præfigurat in animo noſtro, quæ manibus ſuis poſtea fingit ac imitatur exterior iſte homo noſter viſibilis, vterq; iuxta ſuã naturã operatur.

Aërdadi ſunt ſpiritus corporei in aëre degẽtes.

Æs non ſemper cuprũ denotat, ſed quandoq; aurum vel argentum à natura ſine alterius metalli aut lapidis permixtione, purum & per ſe generatum metallum, ex quo moneta cudebatur olim, vt modò ex alijs arte humana ſeparatis. Primò natum in Galilæa, ſed in parua quantitate. Noſtris temporibus viſum eſt ſimile, ſed rarò nec niſi pro miraculo reperiri contingit.

Æthna dicitur ignis ſubterraneus, inuiſibilis

& ſulphureus, qui lapides ſub montibus adurit in carbones gagati perſimiles, reſina & bitumine quodammodo pleni ſunt, vt carbonum ex ligno vice nõnullæ nationes vtãtur, & præſertim fabri ferrarij. Nonnullis locis vidẽdum ſe præbet vno tempore magis quàm alio, vt in Siciliano regno, eo monte qui nomẽ hoc ipſum habet, item in regno Neapolitano Puteolis non longè à Neapoli. Olim veteres cauſam eiuſmodi flagrationis admirati, nec valẽtes eam poſt multam indaginem reddere, tãdem eò deſperationis deuenerunt, vt inter celeberrimos philoſophos, phyſicos, atq; medicos, Empedocles vnus in medias Æthnæ flammas deuorandum ſeſe coniecerit, verecundia potiùs quàm ignorantia victum. Item Caius Plinius eiuſdem ignìs fumo ſeſe non aliter ſuffocandum exhibuit. O veſana hominũ ingenia, qui dum ignorare nihil volunt, experiũtur multos labores ſuſtinuiſſe vt nihil ſcirent, præterea quæ damnoſam mortem inferunt, exiſtimantes ſatiùs eſſe non viuere, quàm non ſcire, quæ tamẽ non ignorabant eſſe trãſitoria! Mulierculæ quidem abſoluta coquina, prunas ardentes in ollam norunt cõcludere, ne per minimam rimulam aëri pateat aditus, ad hunc modũ pror-

222

prorſus emoritur & ſuffocatur ignis, qui niſi per aërem, & in ipſo viuit. Si tamẽ priuſquam extinctus ſit omnis, vt vel ſcintilla ſuperſit, facto ſpiraculo reuiuiſcit, ac in priſtinum ſtatum redit. Non ſecus de Æthneo iudicandum, qui ſuam in mundi cẽtro ducit originem, terraq; vt olla continetur. Verùm non caret ſuis ſpiraculis circum terræ globum hiantibus, per quæ modò per hoc, iam demum per aliud vitam & nutrimentum haurit ex aëre. Si verò ſuis careat ſpiraminibus, haud aliter quàm de ollari mulierum igne fiat neceſſum eſt. Videte quæſo, quàm aniles cauſæ philoſophos infideles mouerunt, atq; torſerũt in mortem vſque. Latiorẽ ignis huius naturalis rationẽ, vbi de myſterio magno increato Paracelſum interpretatus fui libro qui De luce naturæ inſcribitur, inuenietis. Hactenus de Æthna mineralium igne, ac patre generali dictum ſit, quantum loci ratio patitur.

Æſtphara eſt incineratio carnis vel ſubſtantiæ corporis.

Æthnici, dicũtur ſpiritus ignei, vel ſpirituales homines igne flagrantes, qui varijs modis & formis apparent, vt igneę flammę, titiones, globi ſphæricæque prunæ, idque in ſulphureis montibus.

Alcali dicitur ſal omne quod extrahitur è cineribus vel calce cuiusq; materiæ per lixiuium elixatum.

Alcaheſt, mercurius dicitur præparatus, nonnulli volunt eſſe tartarum, mens tamen authoris facilè dephrehēditur à præparationis eius deſcriptione.

Alchymia, eſt impuri ſeparatio à puriore ſubſtantia.

Alcol, aliquando ſcriptum alcool, vel àlcohol, eſt puluis in minutiſsimum pollinem factus, vbi nihil additur ad nudam vocem, alioqui reſtringitur per adiunctum.

Alcol vini, eſt aqua ardens rectificata.

Alcubrith, vel

Alcur, eſt idem quod ſulphur.

Alcofol (vel vt nōnulli volunt) alcoſol, eſt ſtybium ſiue antimonium.

Alandahal, eſt colocynthis.

Alembroth, eſt ſal mercurij, vel ſal philoſophorum & artis.

Alembrot defecatum, eſt ſal tartari, & magiſterium.

Aliani ſunt ſpagyri palpitantes.

Almizadir, eſt viride æris.

Altey plumbi, eſt materia dulcis ex plumbo.

Aluſar, eſt manna.

Amalgama, eſt impaſtatio auri, argenti, vel alterius cuiuſque metalli cum argento viuo.

Amianthus, eſt lapis alumini ſciſsili vel plumoſo

223

moſo natura conditioneq; ſimilis, igne nõ vritur, quapropter & ſalamãder appellatur.

Amidum vel amilũ, eſt albiſsima farina concreta in panes ad ſolem.

Amygdalę apud chirurgos, caro dicitur ſuperflua, quæ naſcitur ad linguæ radicem.

Amnis alcaliſatus, eſt aqua tranſiens per calces terræ, ex qua deſumptum eſt alcali.

Anachmus eſt ſpiritus incorporeus.

Andena, eſt calybs ex regionibus Orientalib. aduecta, quæ liqueſcit igne haud ſecus atq; aliud quodque metallum, fundiq́ue ſe permittit in formas.

Anathron vel anachthron, ſpecies eſt ſalis qđ ſuper petras in modum vſneæ albæ & lapideæ naſcitur, nonnulli ſal nitrum appellãt. Falsò putarunt antiqui fel eſſe vitri, cùm ſit potiùs fel lapidum.

Anatrum, eſt vitrum in colores varios liquefactũ, quod vulgari vocabulo ſmaltum appellant, vel terra Saracenica.

Anthos extra vegetabilem roriſmarini ſignificationem, & ad metalla vſurpatum, ſignificat elixir ex auro, vel eius quintam eſſentiam.

Anatomia eſſata, parens eſt morborum.

Anticar, eſt borax.

Anatris vel antaris, eſt mercurius.

Aniaday, vernum tempus ſignificat æternũ, & nouum in futuro mundum & paradiſum.

Aniadum, eſt cœleſte corpus, quod in nobis Chriſtianis plantatur à Spiritu ſancto, per ſacroſancta ſacramenta, vel eſt homo ſpiritualis in nobis regeneratus.

Aniadus eſt rerum efficacia.

Aniada, ſunt fructus & vires paradiſi & cœli, ſunt etiam ſacramenta Chriſtianorum, in phyſicis verò ſignificãt aſtrales vires, atque cœleſtes, vt ſunt, quę per influentiam, imaginationem, æſtimationem, & phantaſiam nos ad vitam longam prouehunt, ex dono Dei tamen, & ad æternam ſollicitant.

Anodyna ſunt indormitiua medicamenta.

Anodus eſt id, quod ex nutrimento ſeparatur à renibus.

Anontagius lapis philoſophicus.

Anima ſaturni, eſt altey atq; dulcedo plumbi.

Annus philoſophicus, eſt menſis communis vel ætas.

Annus aniadin, eſt vita longa.

Anotaſier
Aliocab
Alemzadar } eſt ſal armoniacum.

Antera, eſt medicina tracta de hyacinthis, ſimilitudine ſumpta à flauo citrinóve colore floribus innaſcente.

Aplio-

Aphoriſmus vt pro conſueto ſumitur, ſcilicet regula generali in medicina.

Aqua cœleſtis, eſt vinum rectificatum, vt cœli quodammodo naturam & ſimilitudinem induat, multis peractis reuolutionibus.

Aqua cœleſtina, eſt aqua mercurialis.

Aqua corrodens, eſt acetum & omnis liquor corroſiuus.

Aqua fecũ vini, eſt ea, quæ fit ex calce fecum vini, ſuper marmor diſſoluta in modum olei tartari.

Aqua lubricata eſt ea, quæ fit cum muſcilaginoſis, vt ſunt ſaccara, iulep & ſimilia.

Aqua permanẽs eſt ea, quæ fit ex duobus perfectiſsimis corporibus metallicis, per philoſophicam ſolutionem.

Aqua ſaturnia eſt ea, quæ naturam in ſe retinet primorum trium, vt ſunt aquę thermarum à natura dictorum naturaliter medicatæ, per quæ tranſeunt.

Aqua ſoluẽs, eſt acetum, vt ſuprà, deſtillatum.

Aquaſter, eſt viſio noſtris oculis aliquando repręſentans aliquid quod verè non eſt, at ſolùm apparentia quadam, nõ re ipſa exiſtit.

Aquila, quę auium regina eſt, vſurpatur nomine pro ſale armoniaco, propter leuitatem in ſublimationibus. Verùm Paracelſus in multis accipi vult pro mercurio auri præcipitato.

Aquila philoſophorum, eſt mercurius metallorum, id eſt, metallum in primam ſui materiam redactum.

Arbor maris, eſt corallum, quòd fruticis inſtar in mari creſcat vegetetque.

Arcanum in genere, vt occultiſsimũ quid ſignificat, Paracelſo pariter occultã in rebus naturalibus virtutem incorpoream, & ceu vitæ perpetuæ ac immortalis è cœlo in eam deriuatæ participẽ, quæ multiplicari poſsit arte ſpagyrica ſupra priorem conditionẽ.

Archaltes, eſt Paracelſo terræ fundamentum, ſiue columna, quòd à ſuis conſortibus ſuſtentari non videatur, ſed ab alio magnali & arcano Dei videlicet, hoc ipſum Archaltem vocat.

Archeus, eſt ſummus, exaltatus, & inuiſibilis ſpiritus, qui ſeparatur à corporibus, exaltatur & aſcendit, occulta naturæ virtus generalis omnibus, artifex, & medicus. Item Archiatos ſupremus naturæ medicus, qui rei cuiq; ſuum Archeum peculiarem, & membro cuilibet occultè per Arẽ diſtribuit. Itẽ Archeus primus in natura, vis eſt occultiſſima, res omnes producẽs ex Iliaſte, diuina virtute nimirum ſuffulta duntaxat.

Ares, eſt naturæ diſpẽſator in trib. primis principijs occultus, vnde ſingula conſtant, qui rebus omnibus formã, ſpeciem, & ſubſtan-

tiam

tiam cuique ſuam peculiariter diſponit, vt propriam, & nō alienam, induat naturam ſpecificam. Notanda eſt igitur inter hęc tria pulcherrimè ordinata diuinitùs in natura differentia. Vt pro ſcholarum conſuetudine loquar. Iliaſtes eſt generis generaliſsimi ſubſtantia, conſiſtens in prima rerū omniū vniuerſali materia, hanc in tria genera primùm diſponit, videlicet in ſulphur, mercurium & ſal, primus naturæ diſpenſator Archeus, indeque res producit omnes in proxima ſua genera. Tandem accedit Ares alter naturæ diſpēſator, ex generibus formas & ſpecies producit in indiuidua.

Ardentia ſunt quę in cibum & potum non aſſumpta, ſunt vſtionib. obnoxia natura propria, vt iſta, carabe, terebinthina, gagates, & ſimilia.

Aridura, eſt corporis vel membrorum omnimoda conſumptio, vel ſyderatio, vt vocant.

Arles crudum, guttæ ſunt menſe Iunio cadentes, roris inſtar in Maio ſtillantis.

Aromata, cuncta ſunt quæ ſuauem & gratum admodum odorē de ſe præbent ac fragrantiam, quæ aliàs aromatica generaliter appellantur.

Aroph, eſt mandragora.

Arſaneck, dicitur arſenicus ſublimatus.

Arſenicum, eſt fulgur metallorum, eſt etiā ſal

ipſorum,& ſaturni, quod aliàs artanek, vel artanech reperitur nonnullis locis.

Artetiſcus dicitur, qui membri defectum patitur alicuius.

Arthoicum, eſt oleum rubeum, ex radicibus herbarum vnà cum pane ſimul in fimo digeſtis, arte tractum.

Aſphaltum, eſt bitumen ex limo terræ & aquę tractum, ad ſimilitudinem picis.

Aſcendentia ſigna, dicũtur vel aſtra firmamenti cœli, & præcipuè ſyderei ſpiritus.

Aſaphatum, eſt ſerpigo, vel impetigo, aut intercutanea ſcabies in poris generata, vermiculorum inſtar, edunt, ſi comprimatur cutis, fila oblonga nigro capite proſilientia.

Aſſala, dicitur nux myriſtica.

Aſſaliæ vermes, dicuntur in ligno naſcentes, vel inter aſſeres, aliàs teredones.

Aſthma, pulmonis eſt morbus, vel peripneumonia, vnde grauia ſuſpiria.

Aſtrum hoc loco dicitur virtus & potentia rerum ex præparationib. acquiſita, vt ſulphuris aſtrum eſt eius accenſio, qua vertitur in oleum præſtantiſsimum. Item aſtrum ſalis eſt eius in aquam vel oleum reſolutio, qua pariter maiores vires induit, quã antea habuerat. Mercurij pariter aſtrũ, eſt eius ſublimatio, qua miram acquirit vim & pōtentiam naturali ſua maiorem atq; ſubtiliorẽ.

Aſtrum

Aſtrum ex igne, eſt ardens ignis inſtar & vehementis impreſsionis.

Athanor vel athanar, eſt furnus in arte ſpagyrica potiſsimùm reuerberatorius, nonnunquam etiam alterius vſus, iuxta arbitrium artificis adaptatus.

Atramentum varia ſignificat iuxta adiectionem, vt ſutorium, eſt cuperoſſa interiùs rubeum calcanthum, ſcriptorium ad pēnam aptum: fuligineũ ad typographiam: item album, viride, cœruleum, atq; deſtillatum ex viridi, quod Romanum vocant, aut ex alio quopiam.

Attractiua, dicuntur medicamenta, aliàs magnetica, quæ vim ad ſe trahendi habent, ex ſimilibus etiam attractiuis compoſita.

Auguriſta, dicitur ſuperſtitioſus artifex, qui ſuam artē in ſpeculis, cryſtallis, & in aquis exercet, præcipuè in volucrium cantu volatuque, vt ex eis præſagiat: aliorum etiam ritus ob eandem cauſam obſeruat.

Aurum planatum, eſt quod foliatum aliàs vocant, aut malleatum.

Aurum potabile, eſt liquor auri ſine corroſiuo, quod paucíſsimi norunt eorum etiam, qui parant indies in hominum perniciem potiùs, quàm ad ſalutem.

Aurum vitæ, eſt aurum præcipitatũ, & in ſummam rubedinem cinnabaris tritæ ſimilitu-

dine reuerberatum. præſtātiſsimum quod ex proprio ſuo mercurio fit,ac pręcipitatur.

Auſtromantia,alia eſt ſuperſtitio quędam excogitata ex ventorum obſeruationibus, vt quum aſtra ventorum in ſummã,vltra conſuetudinem,vehementiam erumpunt, inde futuri pręſagium,homines otioſi magis, quàm curioſi pronunciant.

Axungia de mumia, quæ interdum mumia de medullis etiam ſcripta reperitur,eſt medulla oſsium.

Azoth,eſt argentum viuum ex quouis corpore metallico tractum, & propriè mercurius corporeus. Paracelſo præſertim,eſt vniuerſalis & indifferẽs medicina rerum,ſpeciem omnem exuta,& intenſiſsimã induta vim, atque centralem quandam virtutem generaliſsimam, reliquas omnes medicinas in ſe concludit, non aliter quàm prima reliquas omnes ſubſtantias, excluſis accidentibus.Hanc in enſis pomo concluſam quocunq; locorũ ierit, geſtaſſe ſecũ perhibetur.

B.

BAlneum Mariæ, vel maris, vt multi vocari volunt,eſt furnus deſtillatorius aquã continens, in qua calente vaſa chimica ponuntur ad putrefactionem ſuæ materiæ quã capiunt,ad ſeparationem, & id genus humidarũ aſcenſionũ perficiendas operationes.

Bama-

Bamahemi ſunt curriculi ſupernaturalium.

Balneum roris, vel roritum, eſt furnus in quo ſuper vaporem aquæ duntaxat, vaſa deſtillatoria ſuſpenduntur, vt aquæ corpus non contingant, alio nomine vaporoſum, aut vaporarium vocauimus.

Balſamum, eſt ſubſtantia corporum à putredine conſeruans, balſamus aliàs à nonnullis ſcribitur. Eſt internus & externûs. Internus in humano corpore, temperatiſsima quædam eſt ſubſtantia, non amara, non dulcis, non acerba, neq; ſal minerale, ſed ſal liquoris, quod à putrefactione validiſsimè præſeruat humana corpora: dicitur etiam naturæ corporis gluten temperatiſsimum. Breuius ſic definitur: Eſt ſalis interioris liquor, ſuum à corruptione corpus tutiſsimè præſeruans naturaliter. Externus verò terebinthina vocatur à Paracelſo, nullam ignis violentiam paſſa, ſed digeſta. Itē eſt omne quod celeriter ſanat, à Germanico ſermone ad chirurgiam adaptatum nomen duabus dictionibus bald ȝamen, id eſt, celeriter coniunctum. Dicitur etiam oleum ex omni corpore deſtillatum, & ad ſummū gradum puritatis adductum. (ctus.

Balſamus de mumijs, eſt balſam⁹ de carne tra-

Balſamus elementorum externus, eſt liquor mercurij externi, aliàs mumia elemento-

rum externorum, & propriè rerum firmamentalis eſſentia, quam etiam nonnulli quintam vocant.

Blachmal, eſt materia liquefactione plurium vnà metallorum cōfuſa, in ſulphur iniecta.

Barnabas vel potiùs barnaas, eſt ſal petræ vrinarium, quod etiam acetum acerrimum (dicitur.

Baſiliſcus minor, eſt ſtellio.

Berillus, eſt ſpeculum ex cryſtallo ſuperſtitioſè conſecratum ab auguriſtis.

Berilliſtica, eſt ars in eiuſmodi ſpecillis viſiones obſeruandi.

Beſachar fungus dicitur.

Beſonna muſcarum fungus.

Biſematum, eſt omnium leuiſsimū, pallidiſsimum, & viliſsimum plumbum.

Bitumen, eſt ſulphurea terra.

Bolus dicitur lutum, quod minerale nullum in ſe habet. Boletus idem.

Bothor aut coſsi, sūt apoſtemata paruula quędam puſtuloſa faciei candida.

Botin, eſt terebinthina certo ſuo tempore collecta, quum plus virium à cœleſtibus hauſiſſe putatur. Eſt etiam balſamus ex eadem tractatus artificiosè, aliàs butimo.

Botium, eſt apoſtema prouenieus in gula veluti ſtruma.

Boxus dicitur viſcus in arbore naſcens, vt viſcus quercinus, &c.

Braſ-

Braſſadella vel braſſatella, eſt ophiogloſſum, aut lanceola, quam etiam linguam ſerpentinam vocant.

Brunus, eſt ſacer in membris, aliàs Eryſipela, vulgò ignem S. Antonij vocant, nonnulli vindictam eius.

Bruta, cœleſtis eſt virtutis influentia, quæ per animalia bruta rationalibus manifeſtatur, vt in chelidonia per hirundinem, in ſale per ciconiam clyſteris vſus, & id genus alia multa.

Butyrum ſaturni, eſt quod ſuprà altey atque dulcedo plumbi.

C.

CAbala vel Cabalia, eſt occultiſsima ſcientia, quæ diuinitùs vnà cũ Lege Moyſi tradita fuiſſe fertur, aſſerentibus etiam Rabbinis Hebræis, cuius Perſæ diligentiſsimi cultores atque profeſſores extiterunt, vt patet ex appellatione ſuorum ſapientum. Magos vocant ſuos ſacerdotes & arcanorum peritiſsimos viros, quales fuerunt illi tres qui Chriſtum ex Oriente venerunt adoratum, & non reges, vt ſtultum vulgus hactenus exiſtimauit. Literis olim nõ, ſed auriculariter tantùm tradita, mox atq; ſuperſtitioſi homines, ſimiarum genus, æmuli, cœperũt eam calamo ſuo conſpurcare, degenerauit in ſuperſtitionis monſtrum, quo factum,

vt Magia, vera atq; diuinitùs hauſta per ſpiritum ſolum ſapientia, pro Necromantia, & Nigromantia hac tempeſtate habeatur, vt etiam ſapientem eſſe nefas ſit, periclite-turq; quiſquis eam profiteri palàm volet: infidelium verò ſtultitiam publicè docere, ſit præclarum & inſignis ſcilicet ſapientiæ munus, nullusq; ſapere iudicetur, qui non cum infidelibus maximè ſtulteſcat.

Caballi, vel Cabales, ſunt lemures, & aſtralia hominũ corpora, qui ante prædeſtinatum vitę curriculum repentina morte quapiam extincti ſunt. Iſti poſtmodum oberrare putantur ſuper terram lemurum inſtar, donec terminus prædeſtinatæ vitæ completus ſit, vt quod viuere corporaliter debebant, ſpiritualiter adimpleant: ſi credere fas eſt, veræq; religioni Chriſtianæ diſſonum eſſe nõ cõperiatur ex ſcripturis ſacris, vnde petendus lapis lydius, quo reprobatur omne qđ ex auro non conflatum eſt euangelico.

Cacedonium tartarum, eſt materia peccás in corpore humano, ob ſeparationem facultate ſegregatiua factam, non ſuccedente mox expulſiua.

Cafa dicitur pro camphora.

Calcanthum, eſt vitriolum.

Calcinatũ maius dicitur omne quod arte ſpagyrica dulce factum eſt, quod ex propria

ſua

ſua natura non erat, vt mercurij dulcedo, plumbi vel eius anima, ſalis & ſimiliũ, quæ celerrimæ conſolidationis exiſtunt.

Calcinatũ minus, eſt omne quod à natura dulce eſt, & citiſsimè curat, vt ſaccarum, mãna, tereniabin, noſtoch, & ſimilia quæq;.

Callena, ſpecies eſt ſalis petræ.

Caleruth, eſt indicium deſiderij ad primum perpetuum, vt quum quidpiã in primam materiam redire cupit ex qua prodierat.

Calliette, sũt fungi flaui in plãtis iuniperinis.

Calx mercurij, eſt præcipitatus mercurius.

Calx veneris, eſt viride aêris.

Calx ſaturni, eſt minium.

Calx iouis, eſt ſpiritus iouis.

Calx martis, eſt crocus calybis vel ferri.

Calx ſolis, eſt aurum calcinatum.

Calx lunæ, eſt argentum, calx argenti, vel azurinus flos eius.

Calx permanens vel fixa, eſt incremabilis materia.

Calx peregrinorum, eſt tartarum.

Calx lignorum, eſt cinis eorum.

Chaos, præter omnium rerum congeriem, Theophraſto eſt aër, & pro Iliaſte ſuprà dicto, vel Iliaſtro ſumitur.

Chaomantia, eſt ars qua præſagiũ ſumitur ex aëre.

Claretta, eſt albumen ouorum.

Cambuca, eſt apoſtema vel vlcus in inguine.

Caput corui, eſt antimonium.

Caput mortuum, eſt fex reliqua manens à deſtillationibus.

Carbones cœli, ſunt ſtellæ.

Carbunculus, eſt apoſtema vel peſtilens vlcus.

Cardonium, eſt vinum herbis medicatum.

Carena, eſt viceſima pars guttæ.

Caſſatũ, eſt ſanguis in venis inualidus, & mortuus, ſanguinis boni tranſitum & motum obſtruens.

Caſeus præparatus, eſt reſidentia viſcoſa manens in fundo lactis ex caſeo defluentis.

Cathimia, eſt argenti ſpuma.

Cauda vulpis rubicũdi, eſt minium ex plũbo.

Cautela in arte ſpagyrica, eſt habitu cõparata quædam induſtria, qua faciliùs obeũt ſuas operationes, ac perficiunt artis huius profeſſores.

Cauterium, eſt inſtrumentum chirurgorum, quo aperiũt cutem & carnes exuſtionibus, eſt etiam medicamentum in eius locũ ſurrogatum, quod ſuo corroſiuo citra dolorem aperit.

Cedurini ſunt craſſa ingenia.

Celſa, muſculus aliàs dicitur vitæ, pulſus per ſingulas corporis partes oberrans.

Cenigdam vel cenigotam, eſt inſtrumentum chirurgicum, quo craniũ capitis epilepſia laborantibus aperitur.

Ceniotemiũ, eſt mercurius ad morbũ Gallicũ præparatus.

Cinifi-

Cinificatum, idem quod calcinatum.
Ceruiculæ, ſpiritus eſt oſsis de corde cerui.
Chaos, quære in ſummo Iliaſte.
Character Veneris, eſt amor loco ſcuti in aduerſis ſuſtinendis.
Chymus eſt fex. Chymia feculentia.
Chiromantia, penes Paracelſum, non ſolùm circa lineamenta manuum cōſideratur, verùm etiam in reliquis indicijs in toto corpore obſeruatis, venis atque ductibus.
Cineritium, eſt cimētum auri vel argēti, quod à nonnullis regale vocatur.
Cherua, eſt cataputia.
Cheiri Paracelſicum abſolutè poſitum abſque vlla adiectione, ſi de mineralib. fiat ſermo, argentum viuum denotat, ſi verò de vegetabilibus, flores vegetabiles. Cùm per adiectionem reperitur ad hunc modum, flos cheiri, ex argēto ſignificat album elixir, vel eius quintam eſſentiam, non ſecus atque flos anthos, auri rubeum elixir.
Cherio, eſt externorum elementorum occulta accidentalis virtus & non qualificata natura calliditatis vel frigiditatis.
Cherionium, eſt id, in quo natura non poteſt alterari, vt cryſtallus à natura induratus liquefieri non poteſt, vt ille, qui fabricatur arte.
Cherubin, eſt virtus & influentia cœleſtis, do-

minatio atq; poteſtas ſuper omnes dominationes & poteſtates, à Deo procedens in terram, & ſuper omnes homines. De hac diuina gloria legitur ampliſsimè apud Paracelſum, in expoſitionib. Pſalmorũ Dauid.
Chifir minerale, à nonnullis interpretatur aurum, verùm ego ex præcedentibus iudico eſſe quodcunq; ſulphur generis metallici.
Chybur vel Cibur, eſt ſulphur.
Citrinulus, eſt cryſtallus pallidus.
Citrinulum, pharmacum eſt ex colcothare, id eſt, vitriolum calcinatum, & in ſuum alcali reductum: comparatione facta ad cryſtallum, ob tranſparentiam eiuſmodi ſalis pallidam, diaphano cryſtallo perſimilis.
Citrinula, eſt flammula, herba Paracelſo multùm familiaris, vt paſsim in ſuis ſcriptis reperitur.
Ciſt, vel aliàs kiſt, eſt capacitas duarum menſurarum vini, vel ſeſquimenſuræ iuxta locorum diuerſitatem.
Cliſſus, eſt virtus rerum occulta, vadens & rediens vnde primùm exiuit vt virtus radicũ in caulem tranſit, ac reliqua quę ſurgunt ex eis, tandẽ in eas reuertitur poſt autumnũ, ibidem per hyemem totam deliteſcit vſque ad primum ver, & æſtatem.
Cœlum ſpagyricũ, ſublimis eſt pars vaſis philoſophici vel oui ſui.
Cœli

Cœli planetarũ apud Paracelſum, proprij ſunt orbes ipſorum ſphærçque, non ficticiç quibus tribuuntur motus ab infidelibus, quos etiam æque cognouerunt in cœlo, atque potuerũt in terris Empedocles & Plinius Phyſicorum hiſtoriographus, Æthnicas flagrationes inueſtigare. Si quod in terris eſt, ignorarunt quod immenſo diſtat interuallo, quî bene dijudicare potuerunt aliter, quàm per fallaces cõiecturas? Siquidem ob ſuam infidelitatem, veri nullius fieri participes ex ſuis ſpeculationib. ac imaginationibus æquum eſſet. Cùm verę viſiones meditationum fidelibus duntaxat reſeruatæ ſint à Deo, falſæ contrà procedunt ab inimico veri, ſpeculationesque ſequuntur infidelium quibus in ſortem ea pars contigit.

Cohoph ſiue cohop. Paracelſo familiariſsima dictio. repetitiones ſignificat deſtillationũ vel ſublimationũ, ad feces reddito liquore, ab eis tracto ſæpius, qui vel materię propri⁹ eſt & naturalis, vel in vehiculũ adiectitius.

Cohos, eſt omne quod cutis in toto humano corpore cõcludit, alluſione ad chaos facta, quo iam in ordinem diuinitus redacto, & non vt priùs informi, cuncta comprehenduntur, quæ creata ſunt, ad minoris ordinati cahos, vel cohos vtilitatem.

Colcothar apud Paracelſum propriè intelligi-

tur vitriolum,& ſerpens, aut lacerta viridis quæ propriam caudam deuorauit, hoc eſt, quod aqua propria fixatum eſt ad hũc modum videlicet. Ab ipſo tota ſua per deſtillationem abſtrahitur aqua, quę rurſum capiti ſuo mortuo trito redditur & reaffunditur, abſtrahitur vt priùs, atq; refunditur toties cohophando, vſque dum eò deuenerit, vt nullam de ſe præbeat ampliùs aquam, quantumuis vrgeatur igne ſeueriùs. Communiùs etiam intelligitur caput mortuũ, ſimplici modo citra cohophationem rubificatum ex vitriolo, quod etiam atramentum rubeum appellatur à nõnullis. Et ironicè vocatur à Paracelſo Henricus rubeus, in deriſionem aliquorũ emẽtitorum chirurgorum & circulatorũ, qui hoc ſolo medicamẽto conabãtur omnia cùm vlcera, tum vulnera curare, & huic vnico remedio tanquam anchoræ ſacræ innitebantur, perdentes potiùs ægros, quàm ſeruantes. Nec deſunt adhuc, qui hac tempeſtate vitriolum, ſulphur, & alumen concremata, vulgò paſſim per omnes ferè nundinas exponũt magno pretio venalia, quæ vili pecunia compararunt, lapidem ſanctum prædicantes è longinquis & vltramarinis regionibus allatũ, imò ex proxima pharmacopolia, quo cuncta curantur vlcera & apoſtemata, præ-

ſertim

ſertim loculorum negotiatoris vlcus in apoſtema rurſum intumeſcit ruſticorum nummulis. Sic mundus in æuum decipi concupiſcit, vt nullo vnquam admonitus exemplo vel periculo reſipiſcat. Habeat igitur quod quærit.

Collatenna, eſt herba quædam vt nonnulli volunt, pes leonis vulgò dicta, iuxta formam externam. Colla ſic nũcupata, quòd huius inſtar conglutinet; alij ſpecificum eſſe volunt ſtipticum.

Colica, eſt tartarus reſolutus, morbus inteſtinorum fixus in inteſtino colo.

Coleritium, eſt liquor compoſitus ex corroſiuis metallorum inimiciſsimis materialibus, quo probatur aurum ad lydium lapidem affricatũ, & cui nullum metallum præter aurum ſolum reſiſtere poteſt, vnde cognoſcitur è veſtigio, ſi quod aliud auro permixtum ſit, hoc omne mox euaneſcit, mutato colore ea parte qua coleritium illitum fuerit, cętera non madefacta colorem affricati auri ſeruante. Putum verò ac purum nihilo prorſus immutatur eo liquore.

Cometz, eſt gutta ſemis.

Complexio, eſt natura patris. Aliàs eſt qualitas calidi, vel frigidi: hoc habet naturam agnatam ſibi humidam, illud verò ſiccam. Duę ſunt igitur complexiones, & non quà-

tuor. Nam calidum propria natura ſimplici nō permixta, ſemper eſt ſiccū,& ſi quandoq; humiditatem admittit,à frigido mutuatur, vt hoc ab illo ſiccitatem, quam aliquando recipit accidentaliter.

Compoſitum abſolutè poſitū,eſt corpus non ſeparatum.

Confirmamētum, eſt aſtri corpus in homine, vel eſt ſidereū in homine, vel aſtrale corp⁹.

Confortatiua aut confortantia, ſunt medicamenta,quæ corda hominum atq; naturam corroborant,vt expulſiua virtus eius valeat accidentia noxia quæuis excludere coho. Potiſsima totius medicinæ methodus, in qua totus ſpagyricus labor potiſsimùm inſudat. Nā ſibimet ipſi natura medicus eſſe debet, homo cui medici nomen tribuitur, miniſter naturæ tantùm,& ſeruus veri medici. Siquid vltrà pręſumat,temerarium eſſe naturæ perſequutorem, imò perditorem hominum,eſt quòd ſciatur,nec id celatum oportuit.

Congelatiua, ſunt medicamenta fluxus omnes ſiſtentia, cōprimentia, & exiccantia.

Conglutē,vel cōglutinatū,eſt quod ex puttefactione in materiam glutinoſam vertitur.

Conſolidatiua, ſunt externa chirurgorū medicamēta, vulnera & vlcera carnibus recentibus explentia, & cicatricem obducentia.

Con-

Conſolida, quę aliàs dicitur à Paracelſo Aurea Sophia, eſt herba quędam, flores habens citrino colore tinctos & rotundos, vt flammula, frondes verò yſopo non abſimiles, in Carinthia vulgaris admodũ, in alijs regionibus non vſque adeò frequens, neq; nota.

Conſtellatio, dicitur ſupernorum aſtrorum, vel corporum in inferna virium atque virtutum impreſsio, & operatio, qua conueniunt in concordantiam quandam naturalem. De hac habetur excellentiſsima præ cæteris ars & ſcientia phyſica, quæ propriè Phyſiognomia ſignata rerum naturalium, in ſympathia ſuperiorum ad inferiora dicitur, non extans, ſed cum plæriſq; alijs Paracelſicis ſcriptis excellentioribus ſuppreſſa. Quæ ſi prodiret in lucem, tum demum cognoſceretur ab inuidis naturæ perſequutoribus, & ipſius, qualis Philoſophus & Phyſicus extiterit Germanus Apollo Paracelſus, quãtoq; interuallo Gręcos & infideles Philoſophos omnes à tergo reliquerit.

Conſtrictiua, ſunt chirurgicalia medicamenta ſtiptica, ſua virtute labia vulnerum comprimentia.

Contorſio, tormentum eſt inteſtinorum.

Cõtractio & contractura, membrorũ eſt impotentia, viriumq; ſuarũ naturaliũ deſtitutio,

Conſeruatiua, Phyſicorum præſertim, ſunt

medicaméta, vitam & corpus à corruptionibus præſeruantia. Talia potiſsimùm ex eis rebus petenda, quæ longiorem vitam ac temperatiorem à natura nacta ſunt, qualia ſunt inter vegetabilia, quæcunque ſemper virent hyeme pariter ac æſtate, longiorique tempore perſeuerant: inter animalia quæ diutiùs ac ſaniùs viuunt: inter mineralia, quæ mumialis eſſentiæ liquoríſve plus habent: & inter metalla, quę ſunt ærugini minùs obnoxia. Talia non ſunt conſerua roſarum, violarum, & cætera, quæ conſeruatione ipſamet indigent, ac mutuãtur à ſaccaro. Pudet priſcorum inuenta recenſere.

Cooſtrum, intermedia pars diaphragmatis.

Cor inter mineralia, dicitur aurum.

Corbatum, eſt cuprum.

Cornu cerui, in chymicis eſt alembici roſtrũ. Eſt etiam in medicinalibus apud Paracelſum herba vulneraria, ob ſimilitudinem foliorum ad eiuſmodi cornua alludentem naturaliter, ex arte ſignata.

Corpus, eſt ſubiectum in quo virtutes rerum deliteſcunt.

Corpora cœleſtia ſpagyrorum, ſunt aſtrales virtutes, in ſua materia exiſtentes.

Corpora ſupercœleſtia, ſunt ea quę per mentẽ in imaginatione ſolùm, & non per oculos carneos cognoſcuntur. Spagyrorum ſubiecta ſunt mirabilium operum.

Corpus

Corpus inuiſibile, eſt anima, ſiquidem tenet medium inter corpus viſibile, qua de cauſa corpus ea parte vocatur, & inuiſibile dicitur, quia participat cum ſpiritu inuiſibile. Notandum interea, has definitiones phyſicas, & non theologicas eſſe, ne quis anſam calumniandi ſibi faciat.

Corroſiua ſunt chirurgorum medicamenta, ſuperfluas & inualidas carnes exedentia.

Cortex maris, eſt acetum Philoſophorum.

Coruſcus, eſt auricula muris.

Cotoronium eſt liquor.

Cruor ſalis, eſt ſal ſeparatum à primo ſale, vitio ſecundæ digeſtionis.

Cycima, eſt letargirium.

Cydar, eſt Iupiter.

Cyphantũ eſt vas deſtillatorium, vel ars ipſa.

D.

DArdo, eſt ſucceſsiua generatio propagatoria.

Daura, folium eſt ellebori, aliàs aureum.

Demotinus lapſus, repentina mors.

Deſcenſorium, eſt furnus chymicus, in quod deorſum fluit liquor à craſſa materia ſeparatus.

Derſes, eſt occultus terræ vapor, ex quo naſcitur omne lignum, & creſcit.

Diaceltateſſon, eſt ſpeciale remedium ad fe-

bres,ex Paracelſi inuentionibus.

Diameter ſpagyricus, eſt temperamentum.

Diapenſia, eſt alchimilla.

Diaphanum, eſt id quod tranſparendo lucet.

Diaphoreticum, eſt medicamentum ſudoris expulſiuum.

Diaſatyrion, eſt confectio venerem excitans.

Diateſſadelton, eſt mercurius præcipitatus.

Dienez, ſunt ſpiritus duriorum lapidum habitatores.

Digeſtio, eſt operatio chymica, vel ſpagyricus gradus, alludens ad ſtomachi humani digeſtionem, in quo & per quem materia decoquitur in ſeparationem puri ab impuro. Nonnunquam vſurpatur pro furno vel vitro, in quo magiſterium hoc adimpletur.

Diſcus ſolis, eſt argentum viuum ex auro.

Diuinatio, eſt incertum quoddã præſagium à cogitationibus ex propria luce deſumptis: vt cùm dicitur, hoc mihi mens aut cor preſagiuit, vel animus meus angelus indicauit. et ſimilia vulgò prolata.

Diuertalium, aut diuertallum, eſt generatio, quæ fit ex elementis.

Dracunculus, eſt braſſatella, ophiogloſſum.

Dubelech, eſt apoſtematũ cõcauitas in genere.

Dubelcolep, eſt cõpoſitio ex corallo & carabe.

Duelech, eſt tartari ſpecies in humano corpore, lapis ſpongioſus valde periculoſus.

Duenech, eſt antimonium.

Dulce-

Dulcedo ſaturni, eſt altey, vel ceruſſa.
Durdales, ſunt ſpiritus corporei inhabitatores arborum.

E.

EDelphus, dicitur omnis qui ex elementorum natura prognoſticat.
Edir, eſt calybs vel ferrum.
Electrum penes Theophraſtum, eſt mixtura cōpoſiti metalli ex omnibus iuxta Planetarũ obſeruatas cõiunctiones, in vnicũ metallicum corpus cõflatis & colliquatis. Ex ſimili cõſtabat Virgilij campanula, tempore regis Artus, quæ adulterio contaminatos, tam viros quàm mulieres, de ponte in aquã præcipitauit ſolo ſonitus clangore, liberato rege à ſuſpicione, quã ſiniſtrè de ſua conceperat vxore. Fertur etiam (quod experimẽto nonnullis ſpagyris conſtat) ex ſimili ritè cõflato compoſitoq; metallo, cyphus guſtatorius fabrefactus, venenũ aut toxicum nullum admittere, quod ſi fortè inijciatur, ebullire quicquid liquoris eo cõtinetur, edito ſtrepitu maximè perceptibili, ac ſi nitrum in prunas conijceretur. Aliud narrat Paracelſus tractatu de ſimilis electri cõpoſitione, ſe vidiſſe quendam Hiſpanum habentem eiuſmodi campanulam, pondere vix ſeſquilibræ, perquã inſcriptis nõnullis characteribus & verbis, tot

ſpectra prodigiaque quot velles, conuocabat, edebat, & abigebat pro ſuo arbitrio. Voluit is perſuadere Paracelſo, vim & energiam campanulæ totam in verbis & characteribus magis quàm in ſonitu, vel metallo conſiſtere. Verùm Paracelſus, rem nõ ita ſe habere vt aſſerebat, etſi pro variatione ſcripturæ varia etiam ederentur prodigia, maximam potẽtiam in metallo ſitam eſſe deprehendit. Hæc dicta ſolùm, vt ſciatur quid Electrum apud Paracelſum denotet, non ſemper carabem paleas attrahentem, neque cyprium æs calaminari lapide tinctum, alio nomine laton.

Elementum apud Paracelſum, eſt corruptibilis ac tranſitura mũdi eſſentia, & omnium quæ patiuntur mutationem, anxietatem, atque neceſsitatem in diem vſque poſtremi iudicij, conſumptionisque huius inferioris mundi. Eſt etiam eſſentia ſpirituum in elementis degentium ac deliteſcentium, & aſtrum eorum.

Elementa matrices rerum ſunt, in & ex quibus generantur, ſubalterna tamẽ elementis Paracelſi, quòd iſtorum ſingula quatuor illa contineant, ac ſint generaliora. Nõ prętereundum hoc loco, quod in Phyſicis notatu maximè dignum, & minùs hactenus animaduerſum. Quò quid in occulta natura

ţura ſimplicius, eò generalius à ſpagyris & adeptis Philoſophis eſſe cõperitur: & quantò ſpecialius, tantò compoſitius ac materialius, vt ita loquar ex arte. Exẽplo, quantò magis ab indiuiduorum eſſentia ſpecies remouetur, tãtò proximiùs accedit eorum materia ad elementa ſimplicia, necnõ forma ad influxũ vel influens vniuerſale ſimpliciſsimum, attamen generaliſsimum. Non ſic in manifeſta natura, in qua partes ſpecialiores, imò deteriores magiſque degeneres exiſtunt, quò remotiùs à ſuo toto recedunt. Hinc fit, quia principia rerũ naturalium in ſe continent omnia potẽtialiter. Veriſsima eſt igitur ſpagyrorum ſententia, de occultæ naturæ ad manifeſtam, & econtra, diuerſitate.

Elephas, eſt aqua fortis.

Elixir propriè, eſt fermentum, cuius minima quantitas ſui generis ingentem molem, in paſtam ſibi ſimilem penetrando cõglutinat. Paſta Paracelſo hoc loco ſpiritus eſt vitæ hominum, internuſque vitæ balſamus. Elixir autem externus arte balſamus ab externis conquiſitus, ac præparatus in ſpagyricum fermentum.

Emunctorium, eſt locus expulſionis corruptus, per quem exitum habẽt, valida pellente natura ſuffulta viribus externorum

Enochdianum eſt quod vitam longã habet.

Entali, eſt alumen ſciſſum, & quandoque ex ſale gemmæ conflatum arte ſpagyrica.

Enur, eſt occultus vapor aquę, ex quo naſcuntur lapides.

Erodinium, eſt indiciũ alicuius rei, vel futurę hiſtorię, quę tantiſper adhuc latet homines, donec adueniat, tum demum vocatur ex incerto notum & certius præſagium.

Eſcara, vel eſtphara, dicitur caro nigra & emortua, quæ per cauteriũ, vel medicamentum corroſiuum, à bona viuaq; carne per chirurgos ſeparatur ac decidit.

Eſſaræ, ſunt puſtulæ paruæ ſcabiei bullarum inſtar, niſi quòd carnẽ habeãt exuberantẽ.

Eſſatum eſſentiale, eſt vis, potentia, & virtus quæ vegetabilibus & mineralibus ineſt.

Eſſatum vinum, eſt deſtillatũ & rectificatum herbis ac ſimilibus expletum, ad earum eſſata eſſentialia extrahendum, vt vinum de chelidonia, perſicaria, pulmonaria, meliſſa, & cæteris.

Eſſentia quinta, iuxta Paracelſi definitionẽ, eſt materia quædã ab omnibus, quæ natura produxit ac vitam habẽt, corporaliter tracta, ſeparataq; ab omnibus impuritatibus, & mortalitate vel corruptione, atq; ab omnibus elementis ſubtiliſsimè repurgata. De hac lege latiùs in Archidoxis.

Eſsila,

Eſsila, eſt tinctura, ſolis calore facta, vel in facie, vel alia quauis parte corporis in cute.

Eſſodinum, eſt certũ rei futuræ præſagiũ ex indicio, contrariũ Erodinio ſuprà definito.

Eſthiomenus, eſt corruptiſsimũ apoſtema, totum membrũ depaſcens inſtar lupi, vel herpetæ mordacis.

Eueſtrum, eſt firmamenti perpetuum in elementorum quadruplici mundo. Eſt etiam propheticus ſpiritus, qui per ſignũ vel præcedens aliquod indiciũ præſagit, ac aliquid futuri certò prædicit.

Excrementa generaliter, ſunt omnia ſuperflua per naturam eiecta. Mulierum excrementa ſunt menſtrua.

Exitura, generaliter eſt omne apoſtema quod ſaniem eijcit.

Exorciſta, ſuperſtitioſus eſt artifex, qui manes & ſpiritus adiurationibus euocat, ac apparere facit.

F.

Faba, eſt tertia pars ſcrupuli.

Fabiola, eſt flos fabarum.

Fatum, eſt imarmeni, perpetuũ & inſenſibile quiddam aſtrorum cœli, ſolis & lunæ.

Fel draconis, dicitur argentũ viuũ ex ſtanno.

Fel vitri, eſt ſpuma vitri.

Feneſtra, pro intelligentia ſenſus.

Fermentum, eſt materia firma tanquàm fixa, quæ ſuæ naturæ materiam, ad ſuam firmatam conditionem præparat, quam etiam ante præparationem non magis quàm illa habebat, vt fermentum panis eſt farina firmata vel conſolidata in paſtâ, quæ farinam ſimilem, raram & diſcontinuam, in aliam paſtam fermentatam adducit.

Ficus cutis, eſt verruca innaſcens cuti ad crura æquorum, medicamentum aptum ad matricem.

Fido, dicitur argentum viuum, & nonnunquam aurum.

Fida, eſt argentum, & aliquando aurum.

Filius vnius diei, eſt lapis philoſophicus.

Filum arſenicale, eſt arſenicum ſublimatum.

Fimus equinus, eſt digeſtio quoquo modo facta, ſiue per fimũ, ſiue per calentes tepidoſq; humores.

Firmamentum eſt cutis in homine duplex, vt fixa & non fixa teſta.

Flagæ, ſunt ſpiritus qui norunt occulta & ſecreta hominum.

Flegmon, apoſtema commune.

Flos cheiri, eſt auri eſſentia.

Flos ſectarum croe, nõnulli volunt eſſe flores ex croco, ob additionem croe, putantes errorem illorum qui ſcripta Paracelſi manu non exactè legerunt e, pro ci. Ego verò per tranſ-

tranſpoſitionem deprehendi eſſe florem muſcatæ nucis, vt ſonath anthos denotat.

Fœnix, vel Phœnix, eſt filius vnius diei, vt ſuprà.

Fœdula, eſt fungi ſpecies.

Folia dauræ, quaſi folia aurea.

Fons Philoſophorum, dicitur balneum maris.

Formæ rerum, influxus dicuntur cœleſtium, quos à ſuperioribus habent inferiora quæuis, occulta potentia, vis, atque virtus vniuſcuiuſque rei.

Formicæ, apoſtemata verrucalia, porralia.

Fugile eſt aurium in regionibus apoſtema.

Fuligo metallorũ, propriè dicitur arſenicum, ſed vſurpatur pro mercurio.

Fulmẽ hoc loco, ſunt flores cupellati argenti, in ipſius cum plumbo repurgatione, vnde fulminare metalla, idem eſt ac repurgare, potiſsimùm quæ perfecta dicuntur.

G.

GAmathei, ſunt lapides quibus cœleſtes vires, & ſupernæ conſtellationes imprimuntur, mirandis characteribus, imaginibus & figuris inſigniti vel cęlati, quales aliquando natura fabrefactos videre ſæpiſſimè cõtingit è montibus erutos, quandoque ſecundum ripas aquarum.

Gamohœæ ſunt imagines, ex influentia ſu-

percœleſti conceptæ,& impreſſæ.
Gamonÿnũ, eſt vnica anatomia harmonica.
Glacies dura,eſt cryſtallus.
Gladialis,eſt ars qua iuxta firmamẽti curſum aſtrorum, gladij cuduntur & enſes, quibus & incudes reſiſtere non poſſunt, vnde vocatur aliàs incuſma.
Gelion,dicitur pro folio.
Geomantia, eſt ars & ſcientia terrarum notiſſima. Sed hoc loco dicitur quum aſtra terrę ſeſe palàm faciunt hominibus,vt inde prophetiam aut præſagium ſumant,quod ſortitur effectum. Dicitur etiam Aſtronomia terrę,quę dupliciter operatur,aut per aſtronomicas calculationes,vel per puncta.
Geluta,eſt herba carlina.
Gemma tartarea, dicitur lapis vel calculus generatus, ex diaphano & perſpicuo tartaro.
Genula, eſt planta degenerans ex tranſplantatione paſtinacæ.
Gibar,eſt medicina metallica.
Gigantes, ſunt elati vel proceri ſupra vel præter naturã homines, aut citra leges naturæ.
Gluten, eſt Paracelſo ſinonia,vel vt nonnulli volũt ſinophia,liquor viſcoſus,albus & clarus in omnibus iunćturis inſtar albuminis in ouo, perſpicua màteria,in qua ſi generetur tartarus ob ſal reſolutum quod habet
in ſe

in ſe quandoque coagulatum, oritur inde podagra, cuius etiam locum, & verum domicilium eſſe aſſerit.

Glutinis tenacitas, eſt reſina mineralis.

Gluta, dicitur vis tenacis picis, & efficacia.

Gnomi, dicuntur homunciones vel ſpiritus potiùs corporei ſub terra viuentes, aliàs pygmæi, cubitali vix altitudine.

Græca magia, eſt ars ſuperſtitioſa à Græcis inuenta, vel ſaltem culta, viſiones vanas tractans, qua efficiebant vt apparerent ea, quæ verè non erãt, indeq; magnam apud ignarum vulgus ſapientię captarent exiſtimationem, cùm nihil aliud eſſet quàm oculorum aciei, per obfuſcationem vel obtuſionem, tranſmutatio, ex imaginationibus hominum ſumens exordium, quorum aſſenſus cum infideli conatu, per omnis mendacij machinatorem coniungebatur in ſimilitudinem. Quid non molitur in vanis hominibus hac via nequam artifex?

Grauus, lapis eſt porphyrites, cuius vſus vt marmoris in arte ſpagyrica, ad ſpontaneas rerum ſolutiones potiſsimùm eſt idoneus.

Grilla vel Grillus, apud Paracelſum eſt vitriolum ſua ſponte reſolutum in aquam. Nonnulli putant à natura talẽ exhiberi liquorem. Sunt qui hoc nomine ſalis armoniaci aquam appellant.

Guarini, ſunt homines ex influentia cœli viuentes.
Guma, eſt argentum viuum.
Gumicula, eſt valeriana.
Gutta roſacea, eſt rubedo prœſertim in facie, ſimilis illi quæ tinctura eſt in origine lepræ.

H.

HÆmorrhoides, eſt ſanguinis in ano profluuium.
Hal, dicitur ſal.
Halcyon, vel alcion, eſt glacialis auicula.
Harmel, eſt ſemen rutæ ſylueſtris.
Haro, ſpecies eſt filicis.
Hel, eſt mel.
Henricus rubeus, eſt colcothar vitrioli.
Helebria, eſt ſpecies veratri nigri rubeos flores edentis.
Heliotropium, eſt meliſſa Paracelſi.
Heliſmidan eſt mummia balſamita.
Hinicula, genicula, vel vt ſuprà gumicula, eſt valeriana. Verùm puto variationem ex errore ſcribentum.
Homunculus apud Paracelſum, eſt excellentiſsimum quoddam arcanum, ſiue medicamentũ, arte ſpagyrica tractum de baculo potiſsimo vitæ naturalis in homine, cuius formulam huc apponere minimè pigebit. Nemo non mente captus negabit vitæ baculum

tulum eſſe nutrimentũ eius, & præcipuum in hunc effectum eſſe triticum atq; vinum, à Deo & natura præ cæteris ad vitæ ſuſtentationem alimentum ordinatum, vt aliorum principem. Proinde Pracelſus nutrimẽtum hoc prętulit, ex quo ſanguinem alimenti generaret, ac inde ſperma formandi ſui homunculi. Alluſione haud inepta nutrimentum pro vita ſumitur, & potiſsimè quia in vitam tranſmutatur. Vitam rurſum pro homine, ſiquidem niſi viuat, non homo, ſed cadauer eſt hominis tantùm, & viliſsima pars, quæ pro homine haud congruè ſumi poteſt, vti bene & eleganter nobiliſsima pro toto. Quatenus igitur nutrimentum ſiuè alimentum vitæ, vita eſt hominis, homo pariter dici poteſt, vel homunculus id quod ex hominis ſanguine & vita generatur, vtpote pygmęus vmbratilis homunculus poſtea natus gigasq́ue renatus, &c. Hæc pauca doctis ſufficiant, qui plura volet, intelligere nihil videbitur eorũ, quę ad occultum ſenſum trahi conſueuerũt in allegorico vel ænigmatico ſermone. Rem tandem feliciter, & alacriter aggreſsi proſequamur.

Tritici optimiq; vini partes ęquales vitro clauſo Hermeticè, putreſiant equino fimo (nimirum balneo maris, dicto per ſimilitudinem caloris) diebus tribus naturalibus,

vel vſque dum habeatur materia germinata, quæ mortario trita exprimatur per pannum lineum in ſuccum albũ, inſtar lactis, fecibus abiectis. Eiuſmodi liquor ponatur vitro vt priùs clauſo ad digerẽdum, vel macerandum equino vt antea fimo marino diebus quadraginta, vel potiùs quinquaginta. Si probè temperetur balneum continuo & mediocri calore, materia conuertetur in ſanguinem & carnem ſpagyricã inſtar embryonis. Hæc eſt prima & proxima materia, ex qua generatur ſperma duplex patris & matris generantium homunculũ, ſine quibus generatio nulla fieri poteſt, quę ad humanam generationem, ſiue animalem accedat.

Ab huius embryonis ſanguine & carne ſeparetur aqua per balneum, item aër per cineres, & ſeruetur vtrunq; elemẽtum per ſe. Poſtmodum ad feces poſterioris deſtillationis affuſa aqua deſtillationis prioris, ſimul in balneo putrefiant diebus decem. Secundò iam deſtilletur aqua, vehiculum ignis, vnà cum igne ſimul & balneo, ſeparetur aqua, dum aſcendere volet quidpiam, & ſeruetur per ſe, deinceps in cineribus poſito vaſe deſtilletur etiam ignis ſeorſim. Hactenus elemẽta quatuor ex ſuo chaos embryonio ſeparata ſunt, & nõ ſeparata ſunt, quod infrà

ſrà declarabitur,non priùs tamen quàm reſpōdeam obiectioni quę hoc loco fieri poſſet ab aduerſarijs Paracelſi. Multa fortaſsis (inquiēt)olim de ſuis tribus cōcionari paſſim in omnibus ſcriptis ſuis, quæ modò retractare palàm eſt,etenim chaos (quod em bryonem vocat) in quatuor elementa partitur:en quàm ſibimet conſtare videtur nouus hic philoſophus, qui iam tria rerum ſtatuit prima principia,modò quatuor. Habe tíſne? ſtrictè admodum tenete, ne vobis euadat,partam occaſionem hāc argumenti loco ſolidi ſcilicet,congratulamur.

Terram itaq; feculentam reuerberari iubet ars ſpagyrica clauſo vaſe, ſpatio dierū quatuor naturaliū, interea tamen aqua primæ deſtillationis deſtilletur balneo, vt quarta pars abijciatur, reliquū eius deſtilletur calore cinerum,& affundatur ſuæ terræ reuerberatæ,ac in arena deſtilletur igne vehemēti, refundatur, abſtrahatur, ac refundatur cohobādo quater,ſic habebitur aqua admodū clara quę ſeruetur.Poſtmodum affundatur aër huic terræ, ac deſtilletur igne vehementi in aquā clarā,ſplendidā, & odoriferā,ſeruetur ſeorſim.Tū demum affundatur ignis aquæ ſuę primę,& putrefiāt in balneo ſimul per tres dies,& inde per arenam aqua deſtilletur,quæ aduſtionē ignis ſecū adfert,

deſtilletur iterũ per balneũ quicquid aſcen dere poterit, ignis in fundo manens ſeorſum ponatur. Aqua hæc poſtrema rurſum affundatur ſuæ terræ, ac ſimul balneo macerentur diebus tribus, deinceps per calorem arenæ tota deſtilletur aqua, & balneo ſeparetur quod aſcendere volet, reſiduũ in fundo manens cum priori reſiduo ſeruetur. Aqua iterum terræ affundatur, abſtrahatur, ac ſeparetur vt priùs, donec in fundo nihil reliqui maneat à ſeparatione per balneum. Quo peracto aqua poſtremò iam ſeparata confundatur cum igne ſuo reſiduo, ac balneo maceretur diebus tribus vel quatuor, poſtea deſtilletur in balneo omne q̃d iſto calore poterit aſcendere, quod in fundo reſederit in cinerib⁹, deſtilletur ab igne, quicquid eleuabitur ex firmamẽto, eſt inferiori aëreum quid balſamitum influxus firmamenti ſuperioris, & quod in fundo manet igneum quid impreſſum eidem ab eodem, id eſt inferiori à ſuperiore. Hi poſtremi duo liquores adſcribuntur duobus primis principijs, prior mercurio, poſterior verò ſulphuri, Paracelſo non elementa, ſed eorum vitales partes, velut ſpiritus & anima naturales quæ ipſis inerant à natura. Rectificandum eſt vtrunque, & in ſuum centrum circulari motu reflectẽdum, vt mercurius hic

vnà

vnà cũ aqua ſua ſuperiore loco ſeruata clara & odorifera, pręparetur, ſulphur autem per ſe. Modò reſtat vt tertium principium intueamur. Reuerberata terra trita ſuper marmoreum lapidẽ, imbibatur aqua ſua, quæ ſuprà redundarat à poſtrema ſeparatione liquorum balneo facta, vt hęc ſit quarta pars ponderis ſuæ terræ, & calore cinerum congeletur in ſuam terram, idq́; toties fiat proportione ſeruata, donec terra totam aquã ſuam ebiberit. Poſtremò tandem hæc terra ſublimetur in album puluerem, inſtar niuis candentem, fecibus abiectis, quæ ſunt inimici nequam, lolium in agrum naturæ ſatum, ex tenebris exterioribus ortum peccati ſemen, terraque damnata, binarius diſiunctionis, copulam vnionis & concordię, in rebus omnibus naturalibus, nõ ſecus atque in ſupernaturalibus, impediens. Sublimata verò terra iá à tenebris libera, verum eſt chaos elementorum, iſta namq; occulta continet, cùm ſal naturæ ſit, in quo deliteſcunt, tanquam in ſuo centro reflexa. Tertium hoc, eſt Paracelſi principiũ & ſal, matrix in qua priora duo ſpermata viri & mulieris parẽtum homunculi, mercurij videlicet, atque ſulphuris, indẽda ſunt, ac ſimul in vtero vitreo ſigillo Hermetis obſignato concludenda, ad veram homũculi genera-

tionē ex embryone ſpagyrico petitā. Foliū hactenus verſum habes aduerſarie, quò conuertaris & ipſe à perſecutione veritatis naturalis.

Homunculi, ſuperſtitioſæ ſunt imagũculę, loco vel nomine alicuius fabrefactæ, vt aſtralem hominem inuiſibilem contineant, cuius cauſa fictæ fuerūt in ſuperſtitiosū vſum.

Horizon, mercurius auri.

Humor vitæ, fomentum eſt & pabulum calidi naturalis, aliàs humor radicalis.

Hydri ſunt ſucci ſiue fructus.

Hydromantia, eſt ars ſumpta ex aſtris aquæ, quum in ea ſeſe palàm faciunt hominibus, ab inundationibus inuſitatis, fluctuationibus, alijsque apparentijs.

Hydropiper, eſt perſicaria, rubeis tincta maculis.

I.

Iaſpis, eſt lapis hæmatites.

Iaſſa, eſt herba trinitatis.

Ictericia rubea, eſt Eryſipelas.

Ideus, eſt architectus mentalis.

Idiotæ, ſunt contemptores verarum artiū, etſi falſarum ſint peritiſsimi profeſſores.

Ieſahach, eſt ſupernaturale.

Ignis leonis, eſt elementum ipſum ignis.

Ignis perſic9, eſt vlc9 ardoris, incēdio torquēs.

Ignis pruinus adeptus, eſt eſſentia quinta vitrioli cum tartaro rectificata.

Ilech

Ilech primum, eſt principium primum.

Ilech ſupernaturale, eſt coniunctio ſupernorũ & firmamentalium aſtrorum, cum terrenarum rerum aſtris inferioribus, atq; vino.

Ilech magnum, eſt aſcendens vel aſtrum medicinæ, quod vnà cum ea ſumitur, in qua etiam occultum eſt, non ſecus atq; in firmamento ſuperiora ſidera, item in homine inferiora.

Ilech crudum, eſt cõpoſitio ex materia prima trium primorum principiorum.

Ileidus, eſt aër elementalis: in hominibus verò ſpiritus eſt, qui tranſit per omnia mẽbra.

Iliaſter, aut Iliaſtes, vel Iliadum, eſt prima rerũ omniũ materia conſtans ex ſulphure, mercurio, & ſale, quadruplex iuxta quatuor elementa. Primus eſt chaos terræ, ſecundus chaos aquæ, tertius chaos aëris, quartus verò chaos ignis. Item quatuor ſunt hominum Iliaſtri concernentes longæuam vitam.

Iliaſter primus, vel inſitus, eſt terminus vitæ, imò vita ipſa, vel vitæ balſamus in homine.

Iliaſter ſecundus, vel præparatus, eſt terminus balſami & vita quam habemus ex elementis, & elementatis rebus.

Iliaſter tertius, eſt terminus balſami præparatus, aut vita quam habemus ex quinta eſſentia.

Iliaſter magnus, quartus, eſt mentis vel animi raptus in alterũ mundum, vt raptus Enoch & Eliæ.

Iliaſter tamẽ in genere, dicitur occulta naturæ virtus, ex qua res omnes habent incrementum, aluntur, multiplicantur & vegetant. De quo latiùs libro de meteoricis generationibus legitur apud Paracelſum.

Imagines ſunt metallicæ figuræ vel effigies, in quibus vires & virtutes cœleſtes operantur.

Imaginatio, eſt aſtrum in homine, cœleſte & ſupercœleſte corpus.

Impreſsiones, ſunt fructus inuiſibiles, vt ſtellarum in rebus inferioribus.

Impurum alcali, eſt eius ſcuma quæ auffertur in repurgatione poſt extractionem.

Inanimati, ſunt pygmæi.

Inclinatio, eſt vis naturæ quæ manifeſtatur in homine quorſum magis procliuis eſt eius vita, actionum & operationum demõſtrationibus.

Incarnatiua, chirurgorum ſunt medicamẽta, vulneribus cutem obducentia, vel carnes concludentia.

Incluſiua, vide ſuprà, gladialis quid ſit.

Incubus, eſt nocturnus ſpiritus illudens, fallensq́; mulieres in ſomno, ac ſi cum eo rem commiſcerent.

Influentia, dicitur attractio virtutum & naturæ ſi-

ræ ſiderum, ac planetarum ſuperiorum in animum noſtrum, per mentales imaginationes, quas ſemel hauſtas & receptas, retinemus, vt nobiſcum maneant. Eaque duplex eſt, vna per creaturam ad nos deriuat, vt influentia cœli per firmamentum: altera verò ſine medio quouis datur à datore luminũ. Et hæc propriè ſupernaturalis eſt, vt prior naturalis vel artificialis, atq; moralis.

Influentia verò naturalis, eſt ea quam infundunt aſtra ſuperiora firmamẽti, ex naturali præſcripto in hæc inferiora, quibus gubernant & regunt per inclinationes in hominum brutis alijsque, & per vires & efficacias in inſenſatis. Inde colligẽdum, inclinationem eſſe brutinam quandam vim, & magneticam attractionem, cui per moralem influentiam reluctari ac reſiſtere facilè (ſuffulti diuino tamen afflatu, alioqui difficilimè) poſſumus.

Innaturalia, vel ſupernaturalia corpora, ſunt ea, quæ concipiuntur animo duntaxat. Inde factum, vt quandoq; loquatur quis, mihi videre videor hominem præ oculis, qui tamẽ plus ducẽtis milliaribus abeſt, vel aliquãdo vita functus eſt ante viginti annos.

K.

Kachimia, vel kakimia dicitur immatura me-

talli minera,vel ſemiperfectum metallum, & nondum à natura abſolutum, quod adhuc in primo ſuo ente, vt infans in vtero ſuæ matris deliteſcit. Eiuſmodi Kakimiarũ ſpecies triginta reperiuntur hactenus cognitæ,quas hoc loco recenſere longum foret,ac præter vtilitatem.

Karlina,eſt anethum ſylueſtre.

Kibrith,eſt ſulphur.

Kymitelenatum,eſt album cinnabrium.

Kiſt vel ciſt, eſt ſeſquimenſura, vel pondus librarũ quatuor alicuius liquoris, vel eſt collæ genus ad ciſternas & lapides conglutinandos,latomis non incognitum.

Kobolt vel cobaltum, ſiue cobletum, eſt metallica materia,plũbo nigrior & ferro,ſplendore carens metallico,liquationem tamen & malleationem admittit.

L.

Labor ſophiæ,dicitur paradiſus,alter mundus.

Lac virginis,eſt aqua mercurialis.

Lapis pro fixo quouis accipitur.

Lapis philoſophorũ, eſt virtus inteſiſsima, & velut in cẽtrũ arte coarctata,quæ diſteſa tinctură exhibet abſque numero,de quo ſatis.

Lapſus demotinus, eſt correptio repentina

morte

morte facta, periculoſior apoplectico.

Laterium, eſt lixiuium vel capitellum.

Lato, cuprũ eſt aureo colore tinctũ calaminari lapide, quod ab idiotis phyſicis electrum dicitur: componitur ex vnico metallo, cùm electrum ſit ex pluribus. Calaminaris metallũ nõ, at mineralis materia perfectionẽ nõ aſſecuta, & cacominerale corpus exiſtit, metallum deſtruens potiùs, quàm emendans, etſi adaugeat, nam ex ductili friabile reddit. Verum electrum à natura ſola cõpoſitũ reperitur ex auro & argẽto nullo pretio perſoluendũ ob admirandas in eo virtutes.

Laudanum, & nõ ladanum, eſt medicina Paracelſi ex auro, corallis, vnionibus, &c. compoſita. Eſt etiam materia perlata.

Laudanum, eſt ſpecificum remediũ ſiue medicamentum Paracelſi ad febres.

Laudina, eſt angelica.

Laxa chimolea, eſt ſal adnaſcẽs lapidibus, vide ſuprà de anathrone, & infrà de vſnea lapidea.

Laxatiua, ſunt medicamina ſurſum atque deorſum expurgantia.

Leſſa, dicitur prædeſtinatio herbarum.

Leſſas, eſt occultus & bulliens terræ vapor, per quem herbæ & plantæ creſcunt.

Lephante ſiue lephãtes, eſt prima tartari ſpecies, vel bolus, medium tenẽs inter lapides & lutum.

Lemures, ſunt ſpiritus elementi aëris, quanquam Ethnici vmbras & manes defunctorum interpretati ſint.

Lethargyrium in Paracelſo, eſt ſpuma mercurij, vulgò autem argenti, ſed plumbi potiùs argentum repurgantis, eiuſdem farinæ habetur aureum, eodem artificio vtrunq; paratur inter purgandum, quę dicta ſunt metalla.

Lethargius, eſt inueſtigator minerarum, qui pariter eas inuenit.

Limbus, Paracelſo eſt magnus & vniuerſus mundus, ſemen & prima hominis materia. Eſt etiam cœlum & terra, ſuperior, & inferior ſphęra cum elementis quatuor, & quęcunque his comprehenduntur.

Liquor aquilegius, eſt vinum deſtillatum.

Liquor eſſentialis, eſt qui à membris interiorib. attrahitur, ac in carnem & ſanguinem tranſmutatur.

Liquor mercurij, eſt balſamus rerum, in quo latet ac cõſiſtit omnis vis curationis, & perſanandi virtus. Eiuſmodi mercurius eſt vehemētiſsimus in tereniabin, & in noſtoch.

Liquor mumiæ, dicitur adeps humanus.

Liquor cum adiectione rei cuius eſt, oleum eſt eius, vt liquor terebinthinę eſt eius oleũ.

Liquor mumię de gummi, eſt oleum gummi.

Liquidum de reſoluto, eſt quod ex ſua natura liquidum eſt.

Liquor

Liquor herbarum, fit ex herbis contuſis cum tota ſubſtantia, vitro concluſis, & in balneo maris diebus aliquot coctis, ſucco poſtmodum colato per pannum, calore cinerum ſpiſsitudinem mellis acquirit.

Liquor ſalis, eſt balſamus naturæ quo ſuſtentatur corpus ne putreſcat.

Locus vitæ, eſt animi ſedes ſiue anima.

Locuſtæ, ſunt ramorum in arborib. extremitates adhuc recentes atque teneræ, quibus D. Ioannẽ vſum eſſe pro cibo ſcribit Paracelſus, & non venenatis illis animantibus volucrib. vt hactenus interpretati ſunt Theologi. Certè mirum videretur, ſi quis tam auſterus, vt viuo animalculo cum melle veſceretur in deſerto, vbi tanta arborum copia longè ſaniores cum ſylueſtri melle præberet eſcas.

Lorindt, eſt aquarum commotio cum cõcentus reſonantia, mutationis indicium, vt alterationis in firmamento cometa.

Lorcha, dicitur tota locuſtarum dulcedo, vſq; ad centrum ſubſtantiæ.

Ludus, eſt lapis veſicæ exciſſus, qui tãdem eſt remedium calculi.

Lumbrici nitri, ſunt vermes in fimo vel in terra reperti, à lubricitate ſic dicti.

Luna compacta, eſt argentum fixum vel aurum album.

Lunaria eſt ſulphur naturæ.
Luſtum, eſt pinguedo lactis.

M.

MAcha, eſt vermiculus volans.
Magia metaphyſica eſt ars Chriſtianis licita, & non vt multi fingunt ignari bonarũ artium, venefica neque ſuperſtitioſa, ſed ſupernaturalis, per quam occulta quæuis arcana reuelantur, vt mechanica induſtrium opus eſt manuale.
Magia in genere, Latinè ſapientia, duplex eſt. Vna eſt naturalis & licita materq; verę medicinæ, & eſt occulta naturæ ſapiẽtia, in centrum vſq; latens & abdita, cum qua ſi humanã rationem conferas, nihil pręter merã ſtultitiã in hac reperies. Verè donũ eſt Dei, cum quo rerum ſupernaturaliũ nobis, & naturalium cognitionem exhibet. Alia autẽ eſt magia illicita, tota ſuperſtitioſa, diabolica, & ab Eccleſia Chriſtiana veraq; religione damnata meritò, & prohibita, quã Necromantiã appellãt, execrabilis, & nullibi locorũ toleranda. Hanc deteſtatur Paracelſus libello, quẽ ſcripſit de occulta ſapientia.
Magiſterium, Paracelſo eſt arcanum ex naturalibus rebus extractum, abſq; vlla ſeparatione elementali, qua cætera præparari conſueuerunt, ſola tamen additione rerũ aliarum,

rum,à quibus, quod extractum eſt, ſeparatur. De hoc latiùs inuenies tractatu ſecũdo de Præparat. item in Archidoxis Paracelſi.
Magnalia,ſunt opera Dei.
Magneſia, communiter eſt marcaſita. Sed ex arte dicitur ſtãnum liquatum, in quod iniectus mercurius vnà permiſcetur in fragilẽ ſubſtantiam, & maſſam albã. Eſt etiã argẽti cum mercurio mixtura, & fuſile metallum valde, vt cera liquabile, miræ admodũ albedinis, qđ magneſia dicitur philoſophorũ.
Magneticus tartarus, eſt lapis in homine duriſsimus, vt magnes, ſed ſpongioſus.
Magoreũ, eſt magicũ arcanũ ſiue medicamentum.
Maius noſter, eſt ros noſter, & magnes philophicus.
Malek, dicitur ſal.
Mandella, ſemen eſt ellebori nigri.
Mangonaria, eſt ars in ponderibus applicata, qua graue quodque paruo labore negotioque ſubleuatur.
Mandibularũ liquor, eſt oleum ex mãdibulis.
Manna, non ſolùm dicitur ros de cœlo prolapſus, qui ſpecies eſt balſami & fructus aëri, verùm etiã pro dulcedine ſumitur ex qualibet re tracta.
Marcaſita, eſt materia metallica immatura, tot ſpecierum, quot ſolidorum metallorũ, eſt aurea, argentea, ſtannea, ferrea, plum-

bea, & cuprea, quæ poſtrema pyrites, & lapis luminis appellatur, rubeo ſulphure ſcatens, & ſcintillas ex calybe multas excutiẽs præ cæteris pyritum ſpeciebus.

Marmoreus tartarus, eſt lapis in homine durus, vt marmor, qui ſuprà magneticus etiã dictus eſt.

Martath vel martach, eſt lethargyrium.

Mathematica plurimis conſtat, Arithmetica, Geometria, Geomantia, Aſtronomia, Phyſiognomia, Chiromantia, Perſpectiua, &c. Proinde quiſquis ſe pro mathematico venditat, has omnes firmiter callere debet.

Mater metallorum, eſt argentum viuum.

Materia ſapphirea, dicitur liquidum cui nulla ineſt materia peccans.

Matrices omnium rerum in genere, ſunt elementa.

Maturatiua, ſunt medicamẽta chirurgorum, apoſtemata quæuis ad maturitatem adducentia.

Mechanopeotica, eſt inuentio artis aquaticæ, vt fontium in aëra pulſorum, ſiringarum, aquarum exaltationum per fiſtulas & ventilia, folles ac ſimilia.

Meditatio dicitur, quoties cũ aliquo alio colloquium habetur internum, qui tamen nõ videtur, vti cum Deo, ipſum inuocando, vel cum ſeipſo, vel proprio angelo bono.

Melao-

Melaones vel meloes, ſunt ſcarabei volitantes, colore ſplendẽtes aureo, qui attriti ſuauem eduntodorem, in pratis menſe Maio potiſsimùm reperiuntur.

Meliboeum, eſt cuprum.

Meliſſa non pro apiaſtro, ſed pro manna ſumitur, ex nobilioribus herbis tracta magiſterio.

Meluſinæ, & Melioræ, filię regię, quõdam propter peccata deſperabundæ, fuerunt à Satana raptæ, & in ſpectra tranſmutatæ, ſpiritus malignos, lemures horribiles & in immania mõſtra. Viuere putantur abſq; anima rationali, & in brutali ſolùm corpore phantaſtico, nutriri elementis, atq; vnà cũ iſtis in extremo die iudicij tranſituræ, niſi cũ aliquo homine fortè fortuna matrimoniũ cõtrahant, tum demũ vt ipſe naturali morte interire poſſe, vt matrimonio naturaliter viuere virtute huius vnionis. Eiuſdẽ ſtatus atq; generis plura ſpectra haberi creditur in deſertis, in ſyluis, ruinis, monumentis, arcibus vacuis, & in extremis littoribus maris. Vulgò maledicti vocantur homines, ſed proprio nomine ſpectra vocantur atque diabolorum ſancti, cum quibus verſantur cacodæmones, ſuas illuſiones & portenta perficiunt.

Menſis philoſophicus, eſt tẽpus digeſtionis,

videlicet quadraginta dierum.
Mercurius à natura coagulatus, eſt ſolidum metallum. Arte verò coagulatur, aut cum metallis, aut mineralibus, vel ſine ipſis per ſe, aut per alia extra mineralem naturam exiſtentia. Vide ſuprà tractatu ſecundo de coagulationibus eius.
Mercurius cryſtallinus dicitur, qui per ſæpius repetitas exaltationes in cryſtalli perſpicuitatem adductus eſt.
Mercurius corallinus, eſt qui per ouorum oleum, & alias aquas in rubedinem corallinam adducitur.
Mercurius crudus, eſt is qui nondum ſeparatus eſt à ſua matrice vel minera, in qua generatus eſt.
Mercurius laxus, eſt turbith minerale.
Mercurius metallorum præcipitatus, eſt mercurius ex metallis tractus & præcipitatus, qui mercurius metallorũ aliàs mercurius corporalis dicitur.
Mercurius mineraliũ, eſt oleitas vel vnctuoſitas de mineris auri & argenti tracta.
Mercurius regeneratus, eſt primum ens mercurij.
Mercurialis ſeua, eſt alumnium aqua, in qua mercurius generatur. Eſt etiam ſal purgatiuum aurei coloris, quod in ſalinis cauernis reperitur, foſſoribus optimè cognitum,
vtun-

vtuntur hoc per os ad pneumoniam.

Metallum currens, eſt mercurius viuus.

Microcoſmus, eſt paruus & medius mundus, inter firmamentalem & elementarem ſitus naturaliter, quia de vtroque participat: quicquid in illis realiter & actu continetur, in homine pariter habetur ſpiritualiter atque potentia. Quo fit vt vna ſit iſtius & eadem, quæ de illis fieri poteſt ac debet, anatomia philoſophica vera, non mortua cadaueris, ſed viua, eſſentialis pariter & eſſata.

Microcoſmus peregrinus eſt externus.

Minium, eſt mercurius ſaturni præcipitatus, ſeu potiùs crocus.

Miſſadam, eſt argentum viuum.

Mitigatiua, ſunt medicamenta chirurgica, præſertim anodyna, quæ dolorem ſopiunt ac mitigant.

Mola matricis, eſt abortiuum quid in matrice generatum.

Monſtra, ſunt præter naturam orta quædam animantia, quæ cœlum excludit ouō ſuæ putrefactionis, illicitæ ac nefandæ cōmixtionis. Nihil deinceps de ſe generant, quòd ex coniunctione duorum cōtrariorum & ſpecie differentium ſeminum enaſcātur, vt ex homine & bruto: nonnunquā etiā ex veneficis parētibus. Inde ſumpſerūt olim gigantes originem, & alij contra na-

turæ leges monſtroſi homines, horrendi viſu, & execrabiles. Nõ honeſtiùs hominum malitia factum, qui bruta diuerſarum ſpecierum vnà vi cogũt, vt equum & aſinam, in generationem baiulatorum ſapientiæ huius mũdi: quę etiam monſtra ſunt ad generationẽ inepta ac ſterilia, ab iſtis abhorrẽte natura prorſum vt ab alijs. Narratur hiſtoria quæ nõ vſq; adeò multis elapſis tẽporibus accidit Salisburgi, de monſtro in conterminis illis Carinthiæ regionibus à venatoribus in ſylua reperto, qui cùm canibus illud mordere nolẽtibus cõprehendiſſent, ab iſtis ſolummodò circumſeptum ad Epiſcopum ſuum adduxerunt, humana planaq; facie conſpicuum, manibus, pedibus ac digitis ſimilibus, reliquis verò membris omnibus piloſum vt brutũ. Quatuor gradiebatur ſatis demiſsis pedibus vti porcus. Appoſito cibo ac potu guſtare nihil vnquam voluit, verberibus, punctionibus, vſtionibus ac varijs alijs tormẽtis tentatum eſt, ſi quid vocis articulatæ vel brutalis ab eo extorqueri poſſet, at fruſtra. Meticuloſum valde, lucem atque hominum fugiens præſentiam, abdere ſe quouis loco nitebatur, tertia tãdem luce, quam raró comprehenſa præterire ſolent, interijt.

Morbilli, puſtulæ ſunt venereæ, nõnunquam etiam

etiam de venereo morbo dicuntur.
Morellum, eſt ſolatrum.
Morphea, eſt ſpecies lepræ, alboræ nõ abſimi-(lis.
Morus, eſt apoſtema, referens aſpectu morũ.
Mulæ, ſunt puſtulæ ex frigore vel calore ortæ.
Mumia, dicitur non ſolùm humana caro, balſamo cõdita, ſed etiam alia quęque, nõ per ſe mortua, ſed occiſa, & medicata curatiuæ facultatis.
Mumia medullę, vel de medullis, ſunt oſsium ipſæ medullæ.
Mumia elementorum, eſt balſamus elementorum externorum.
Mumia tranſmarina, Paracelſo eſt manna.
Mumia verſa, pro cõuerſa, liquor eſt mumiæ.
Muſcilago, eſt liquor viſcoſus ac tenax.
Mundificatiua, ſunt medicamenta chirurgorum, inualidam & putridam carnem à bona & viua ſeparantia, atque repurgantia.
Muſtus, eſt calx alba in vrina.
Myſſadar, eſt mercurius.
Myſteriũ magnũ, eſt omnium rerum materia prima, principiũ & mater cunctarum corruptibiliũ creaturarum Dei. Vide libro ad Athenienſes.

N.

NActa, eſt apoſtema pectoris.
Naſda, vel natta, eſt gibbus.

Narcotica, ſunt medicamenta ſoporifera dolores auferentia, vel vt minùs torqueant efficientia.

Nebulgea, eſt ſal ex humiditate nebularum decidens ſuper lapides, calore ſolis induratum.

Necrocomia, ſunt prodigioſa prę ſagia, rei cuiuſpiam futurę pręnuntia per ſigna ex aëre ſuper terram decidentia, vt cruces olim ac alia multa.

Necrolium eſt, quod morte pellere, ac vitam conſeruare poteſt.

Necrolica, ſimilia ſunt medicamenta.

Necromantia, eſt ars illitica, quæ cum mortuis operabatur olim, vt quum aſtra manifeſtabantur apud mortuos. Is dicitur verè necromanticus, qui mortuos apparere & comparere facit, voces atq; reſponſa poteſt ab illis extorquere, qui circuire cogit ac edere mirabilia. Quicquid mortuorum capitibus, oſsibus, acubus, linteis, pharetris, ſepulchris ac ſimilibus arripitur vel adimpletur, ſub nefariam hanc artem cadit, quæ necromantia tota ſuperſtitioſa eſt, à Chriſtiano quouis deteſtanda ac fugienda.

Nenufareni, dicũtur ſpiritus aërẽ inhabitãtes.

Neuta, eſt pellicula vel oculorum, aut infantum auriculis adnaſcens, & quandoque totam faciem contegens in partu.

Nigro-

Nigromantia, eſt ars nefanda & execrabilis, qua diaboli maligniq́; ſpiritus aſtutè ſe cogi figẽtes ab hominibus, vltrò interim obediunt in eorum perniciem tantùm & nõ aliter, vt repentè quid è longinquis adferant, aut ad remotiſsima loca deferant: noctu potiſsimùm eſt deſtinata, quia lucem fugiunt maligni dæmones, vmbrarumq́; ſunt miniſtri ac tenebrarum.

Nitrum, eſt ſalſugo quædã ex vrinarum congregationibus in ſal præparata.

Nitriales, ſunt res omnes adurentes & in calcem redigentes, vt ſal petræ, vel nitrum, ſulphur, &c.

Noboch, inſtrumentum eſt necromanticum.

Nodi, ſunt articulorum tumores indurati.

Noſtoch, eſt iaculum alicuius ſtellę, vel potiùs eius repurgatione deiectũ quid in terram. Inuenitur potiſsimùm Iunio, Iulio, & Augusto, ſuper latos cãpos, vel in pratis, inſtar fungi magni vel ſpongiæ foraminoſum quid, & leue, tendens in fuluum & rauum colorem, & vt cogulatum ius, tactum contremiſcit. Sunt qui per noſtoch ceram intelligunt metaphoricè.

Nuba, eſt ſecũda ſpecies tereniabin aut mannæ, roſeo colore, qualis in Hyberina cadere perhibetur.

Nymphę, ſiue Nimphidicę, ſunt ſpiritales ho-

mines ac mulieres, vel corporei ſpiritus, aquas inhabitantes, qualis fuit Meluſina.
Nymphidica, metaphoricè ſpiritus aquarũ ſoluentium in arte dici poſſunt.

O.

OBrizum, eſt purum aurum in ſpadiceum colorem arte calcinatum, aut pulueratum.
Odorifera, ſunt medicamenta, quæ per ſuum odorem bonum, aut fœtidum morbos expellunt.
Oleitas rerum, in omnibus ſulphur earum eſt.
Oleum ardens, eſt oleum tartari ad ſummum gradum correctum.
Oleum vitrioli aurificatum, eſt quod auro dulcoratum eſt artificioſè.
Oleum colcotharinum, eſt oleum ex vitriolo rubeum.
Oleum ſquaminum, eſt tartareum.
Olympicus ſpiritus, eſt aſtrum in homine, quod efficit vt vmbram de ſe prębeat.
Operimethiolim, eſt minerarum ſpiritus.
Opitulatiua, ſunt medicamenta quæ fluxus ſtipant & obſtruunt.
Oppodeltoch, Paracelſi præcipuum eſt vnguentum.
Opopyron laudani, eſt Paracelſi remediũ, quo febris & eius dilatatio pellitur.

Ordo-

Ordoleum, eſt apoſtema paruũ ordeo ſimile.
Orexis, eſt ardor à tartaro excitatus.
Organopœotica, eſt ars bellicorum inſtrumentorum inuentrix.
Orizonæternitatis, eſt virt⁹ rerũ ſupercœleſtis.
Orizeum, eſt aurum.
Orizeum foliatum, eſt aurum in tenuiſsimas bracteas malleo cuſum.
Orizeum præcipitatum, eſt aurum in crocum ſuum redactũ, adminiculo croci mercurij.
Orobo, eſt vitrum metallinum.
Oſſa paraleli, eſt vniuerſale medicamentum in podagra.

P.

PAndalitium, paneritium, vel paſſa, eſt apoſtema in extremitatibus digitorum.
Palantina, & Perſina, reginæ fuerunt, quales Meluſina & Melora.
Pannus, eſt macula à natiuitate orta.
Pars cum parte, eſt maſſa ex auri & argẽti partibus æqualibus cimentata & graduata.
Parthenion, eſt camomilla nobilior aut Romana, quæ etiam pyrola ſyluana dicitur.
Pauladadum vel pauladada. eſt ſpecies terræ ſigillatæ naſcentis in Italia, quam circunforanei, qui ſeſe iactant ex familia S. Pauli, paſsim in illis prouincijs venalem habent.
Penates, dicuntur ſpiritus ignis elementi &

cœli, familiares dicti, quaſi penes nos nati.
Pentacula, ſunt ſigna, ſigilla vel delineamẽta mirandis & incognitis aliquãdo literis& characterib. implicata, quæ collo appenſa credũtur à malignis ſpiritibus, & faſcino quouis præſeruare.
Percipiolum, eſt medicamẽtum ad morbum comprobatum.
Perdettæ, ſunt rapæ paruæ & flauæ.
Perdonium, eſt vinum ex herbis.
Periodus, eſt celſa, vel muſculus vitæ, pulſus per vniuerſum corpus diſcurrens.
Peucedanum, eſt angelica ſylueſtris.
Phantaſmata, ſunt ſpiritus ſylueſtres non diabolici, in deſertis habitant, & circa littora maris, cum hominibus imaginatiuis ſæpiſſimè loquuntur, terrefaciunt aliquando, ſuam originem ducunt ex imaginationibus hominum, quales viui de vel cum mortuis habent. De his lege latiùs apud Paracelſum expoſitione prima, quam facit in Euangelium D. Math. cap. 14.
Phionitides, naturales dicuntur inimici, qui ſeſe mutuò perſequuntur ad mortẽ, vt ciconia ranas, felis mures, aranea bufones, &c.
Phœnix, dicitur ignis quinta eſſentia, item lapis ille philoſophorum celebratiſſimus.
Phyſiognomia, dicitur ars illa qua hominum proprietas atque natura cognoſcitur à facie vſ-

cie vſque ad pectus, vt ex habitu de cuiuſque ingenio, & promptitudine iudicium fiat.
Pili zenij, ſunt pili circa caudam leporum naſcentes.
Piloſella, eſt auricula muris, herba piloſa.
Pinguedinoſa, dicuntur quæuis pinguia.
Plumbum philoſophorum, eſt ex antimonio tractum.
Potabilia, que per os hauriri poſſunt.
Podagra, eſt tartarus ſinoniæ vel glutinis albi.
Poroſa eſt hypericon.
Poroſum, intellige ſemen eiuſdem.
Præſagium, eſt præcedens aliquod notabile ſignum rei futurę hiſtoriam, ex quo prophetia quandoque ſumitur.
Præſeruatiua, ſunt medicamenta vitam à ſuis inimicis & corruptionibus defendentia.
Preſſorium, eſt torcular.
Primales, dicuntur corpora fallacia nobis ab áſtris ob oculos poſita, de quibus Paracelſus eodem loco ſuper Matthæum fuſiùs diſſerit: dicuntur aliàs Prumalia.
Pruinum, eſt prima tartari ſpecies.
Pruina, ſeu pruna, eſt ignis perſicus.
Pulſatiles, arteriæ venæ dicuntur.
Pulpezia vel pulpelxia, eſt ſtupor attonitus, apoplexia, vel ſyderatio.

Puſta, eſt ſaniei digeſtio, à pure dicta.

Putredo, eſt generationis materia prima, ſed meliùs.

Putrefactio, pro corruptione ſumitur in alterationem.

Pygmęi, dicuntur homunciones vel ſubterranei ſpiritus, quos etiam faculas aut ſcintillas vocant. Non natos eſſe perhibent, neq; habere parentes, ſed nō aliter ex corruptione terræ, quàm ex equino fimo putrefacto ſcarabei, generari.

Pyromātia, dicitur ars ex igne præſaga, quum ignis aſtra ſe palàm faciunt hominibus, vt inde veri noticia prorumpat eius quod quęritur, ablato quouis dubio, vel ſuſpicione. Exemplo ſit quod de buxo fertur, & folijs eius in ignem proiectis, ſingulis eorum de quibus habetur ſuſpicio, nominibus inſcriptis, crepitare ſontis foliculum & exilire perhibetur. Non aliter de futuris, cōiectura multorū ſimul, fieri poſſe putāt. Aliud eſt

Pyrotechnia, hæc ſolùm operatur in præparationem rerū naturaliū ignis adminiculo, ſed medio, ac potiſsimo inſtrumēto potiùs.

Pyrola ſyluana, vide parthenion.

Q.

QValitas, dicitur complexio calida vel frigida. Hactenus quotuor qualitates ore omnium

omniū prædicatę ſunt, & quatuor elementis aſsignatæ, cùm nihil minus quàm elementa ſint, nec iſta qualitates, at ſolum, qđ ex elementis generatur, omne hoc, eſt aut frigidum, aut calidum: Si frigidum, habet in ſe quandā ingenitam & indiuiduam humiditatem, vnde vbicunque humidum, ibi etiam frigidum eſſe oportet, non aliter de calido & ſicco iudicandum. Nam ſiccitas ineſt caliditati ſoli, nec fieri poteſt vt frigidum ſit ſiccum, aut calidum humidum. Iſtæ complexiones ſunt ex Ares ſic diſponente natura, vt vterque parens, elementū ignis, maſculus calidus, ſperma ſiccū aërem habeat. Terra verò frigida mater, mēſtruoſum ſemen aquam poſsideat, vt iſta ſimul etiam coniuncta videmus aquam ſuæ terræ, & globulum vnum efficere minimum, non ſecus atq; aërem igni ſuo ſemper continuum, ſphæram vnam, illa maiorem, firmamento verò minorem, & ideo medium globum dici, mediamque regionem æthe ream elementatam. Ex quibus duobus parentibus generatur omnis fœtus naturæ elementaris, ſub cōplexione, vel calida cum ſicco per ſe, vel ſicco reſoluto, aut ſub frigida cum humido per ſe, vel cum humido coagulato. Hinc fit, vt ſæpiſsimè frigida multa iudicentur ex oculo vel mani-

feſto, quæ calida ſunt in occulto. Exemplo ſit nobis cryſtallus apparentia frigidus & ſiccus, in occulto centroque ſuæ naturæ tamen humidus eſt, quia nihil aliud quàm humidum coagulatum. Item petroleum quod natura ſua ſiccum eſt reſolutum, non perinde vt apparet oculo humidum. Proinde nõ parui refert phyſico, probè cognoſcere naturam & complexionem rerum, cùm ex ſuis parentibus, tũ ab externis accidentibus in compoſitione acquiſitis. Hæc etiam in artificalibus ſolutionibus & congelationibus immutari ſolent. In ſumma tam vaſtus eſt graduũ in qualitatibus labyrinthus, vt non ſine maxima fallacia quantumuis exercitatus, hac via tranſire valeat ad ſcopum verum recuperandæ ſanitatis in medicina. Quod etiam à ſuis tractationibus deprehenditur, vt quod hoc loco ſit affirmatum, alio negetur apertiſsimè. Tum demũ ad ſacram diſtinctionis anchoram, eis tanquã ad aſyl um confugiendum, quibus ſuum deliriũ demõſtrabitur. Quapropter feliciſsimũ phyſici ac medici iudicandũ eſt ingeniũ, quod à confuſione phyſica, nouerit in ſpagyricã rerum vnionẽ, infallibilem ſemitã deflectere. Hactenus de qualitatib. dictũ, vt videat lector aliã eſſe de his Paracelſi mentem, & infidelium vel Græcorum opinionem.

Quar-

Quartatio, dicitur ſummum examẽ auri, hac via videlicet, vt argenti partes nouem ad vnam auri commiſceantur liquatione per ignem. Deinceps aqua ſtygia vel forti reſoluantur ambo ſimul. Argentum totum in aquam confluit, auro ſolo ſubſidente pulueris inſtar ſpadicei nigricantiſq́; coloris.

Quinta eſſentia, dicitur ſpiritualis materia quædam, corporaliter ex omnibus herbis, plãtis, & alijs quibuſcunq; rebus vitã habẽtibus tracta, & ad ſummũ gradũ ſubtilitatis adducta, per ſeparationẽ ab omnibus elementis, & impuritatibus: itẽ vires & virtutes, omniſq́; medicina incorruptibilis, in quibuſcũq; rebus deliteſcens. Dicitur aliàs rerũ forma ſpecifica, quæ ſi à ſpecie remoueatur, ad ſuũ genus accedit, altiusq́; progreditur, donec in cẽtro quieſcat. Quod his tribus characteribus elegãtiſsimè denotatur à Paracelſo. 2. 4. 0. Hoc eſt per abiectionem confuſionis & imparitatis impuritatiſq́; elementorum quatuor, peruenitur ad duplatam quintam eſſentiam in decade ſub vnione creata quieſcentem.

Quintum eſſe cuiuſlibet elemẽti per ſe ſolum, eſt animal ex eo ſolo productum.

R.

RAgadiæ, ſunt nolæ vel apoſtemata pudendorum.

Rana,eſt apoſtema ſub lingua.

Realgar, ex proprio ſignificato, fumus eſt mineralium, ſed metaphoricè ſumptum, eſt in humano corpore vitioſa natura, ex qua naſcuntur potiſsimùm vlcera, eſtque quadruplex iuxta numerum elementorum: vt realgar aquę ſpuma, natans ſuper aquas: realgar terræ arſenicũ: realgar aëris, tereniabin: & realgar ignis, cõiunctio ſaturnina.

Rebeboia, radix flammulæ maioris.

Rebis, excrementum alui.

Rebus verò, eſt vltima rerum materia.

Rebiſola, eſt arcanũ vrinæ ad ictericiam: quæ ſi coquatur ac deſpumetur optimè, poſt triduum quieſcens lapillos rebiſoleos edit.

Rebona, idem quod mumia.

Reduc, eſt puluis quo calcinata metalla & mineralia liquantur, iterũ in metallinum regulum redeuntia.

Regale, cimentũ eſt, quo repurgatur aurum.

Relloleum, eſt virtus ex complexione, vt in hypericone prima virtus eſt in calido & curatiúo. Accidẽtalis verò, cherionia & occulta, in eo quòd vermibus aduerſetur atque corruptioni.

Reſina dicitur pix flaua & pulchra.

Reſina auri, eſt crocus ex auro tractus.

Reſina pini, id eſt, abietis.

Reſina

Reſina terræ, eſt ſulphur.
Reſina terrę potabilis, eſt ſulphur ſublimatū, in liquoré, balſamum, vel oleum redactū.
Repercuſsiua, dicuntur medicamenta fluxiones retrorſum agentia.
Reuerberatorium, furnus eſt, in quo per flammam materialia calcinantur.
Rillus, eſt inſtrumétum aurifabrorū, in quod effundunt liquata metalla in formas oblongas.
Roſea, eſt idem quod hereſypelas.
Rubedo de nigro, id eſt, de talco nigro.
Rubella, eſt eſſentia ſpiritalis, extrahens vi ſua ſolutoria, tincturam à corporibus.

S.

SAgani, ſunt ſpiritus quatuor elemētorum.
Salamandri, ſunt ſpiritus igné inhabitantes, vel ignei homines.
Saldini, idé quod ſalamandri, homines quos influentia ſuſtétat, & ex elemento ignis nutriuntur. Vt fuit illa gétilis mulier nomine Ziſer, quæ ſtatim atq; infirmabatur, ſeſe in ignem conijciens reficiebatur & conualeſcebat, in eo ſedens gaudenſque, tāquam in aliquo balneo.
Sal aluminoſum, id eſt, ex alumine plumoſo tractum.
Sal anathron, eſt ſal ex vſnea lapidea tractum.

Sal cryſtallinum, eſt ſal quod ex vrina hominis decoquitur.

Sal colcotharinum, eſt quod ex colcothare vitrioli factum eſt in alcali.

Sal congelatum, naſcitur in thermis.

Sal enixum, id eſt reſolutum.

Sal mercurij, dicitur ſpiritus vini qui inebriat.

Sal petræ, eſt quod in teſtudinibus cellarum naſcitur in conos oblongos, ex calce reſoluta.

Sal nitrum, ex terra decoquitur, in quam vrina diutiſsimè coniecta eſt, vt in caulis ouium, ſtabulis equorum, boum & aliorum animalium.

Sal practicũ, fit ex mixtura ſalis petrę cum ſale armoniaco partib. æqualibus, in olla figulina nõ vitreata, filo in cella vinaria ſuſpenſa, reſolutione penetrat ſal extrinſecus adhærens ollæ, quod ſingulis denis vel duodenis diebus abradendum eſt.

Sal ſciſſum, ſedentali, & alumen ſciſſum, idẽ ſunt.

Sal reſolutum externum, eſt quando quis aliquid comedens, ſal eſſe exiſtimat, omniaque ſalſa ſibi videntur.

Saltz, ſultz, vel Selenipum, eſt ſalſugo vel muria ſalis, ex ſale reſoluto frigore, vel humiditate penuarij vel cellæ vinariæ.

Sal taberzet, eſt omnium albiſsimum tartarũ.

Sal

Sal tabari, eſt ſal alembrot.
Sallena, ſpecies eſt ſalis petræ.
Samech, eſt tartarum.
Sandaraca, eſt auripigmentum.
Sanguis calcetus, id eſt, inſtar calcis acer & albus.
Saphirea materia, eſt liquor, in quo non eſt aliqua impuritas vel corruptio, ſed eſt liquidum ab impuro quouis ſegregatum.
Sapo ſapientiæ, eſt ſal commune pręparatum.
Saxifraga, vel ſaxifragia, dicũtur omnia, quæ calculum, lapidem, aut arenam expellunt.
Saxifragus, eſt cryſtallus pallidus, ſuprà citrinolus vocatus eſt.
Scacurcula, eſt ſpiritus oſsis de corde cerui.
Scaiolæ, ſunt ſpiritales mentis & animi vires, proprietates, virtutes, atque potentíæ, quæ iuxta numerum elementorũ ſunt quadruplices. Sũt rotæ quatuor ignei currus, quo raptus eſt Elias in cœlum, quæ ſumunt originem ex animo & mente hominis, à quo recedunt, & in quem iterum reflectuntur. Sunt quidẽ phantaſia, imaginatio, ſpeculatio, & agnata fides. Sunt etiam & præcipuè quatuor illi principes articuli totius noſtræ fidei Chriſtianę, vti Baptiſmꝰ, Fides in Chriſto Ieſu, Sumptio ſacramenti cœnæ Domini, & Charitas in proximum, quæ fidei fructus maturos exhibet. Per q̃ omnia, nedum

vitam longam, ſed etiam æternam conſequimur. De his latiùs lege Paracelſum in Euchariſtia, & expoſitionis libro de Cœna Domini, & audies quæ ſatisfáciant animo pietatis & veritatis auido.

Scirona, eſt ros autumni.

Scuma, idem quod ſquama.

Sebel, panniculus, eſt oculorum ex venarum inflatione.

Secta croa, ſuprà ſectarum flos, ad macem interpretati ſumus tranſpoſitione, quòd alij viderentur longiùs rē à rore marino, & croco petere.

Sedatiua medicamēta, ſunt vt mitigatiua dolorum quietem ægris adferentia, ſimul curatiua & ſanatiua.

Semen veneris, dicuntur ſquamę æris.

Senio maximus, eſt author vitæ longæ.

Sephirus, eſt apoſtema durum & exiccatum.

Seraphin, eſt ineffabilis virtus, & immenſa potentia cœli, & præſertim angelicus chorus & ſchola cœleſtis.

Serpheta, eſt medicina lapidem liquefaciens.

Serpentina Pedemontana, eſt inſignis herba vulneraria.

Sibar, eſt argentum viuum, item ſtella eruta.

Sibedata, eſt hirundinaria.

Silo, eſt terra,

Similitudines, dicuntur figuræ cœleſtes, quæ

rebus

rebus aſsimilantur nos concernentibus.
Simus, eſt gilla, vide ſuprà.
Sinonia, eſt gluten album articulorum.
Sirones, ſunt puſtulæ ſcabierum in manibus præſertim.
Sirza, eſt eſchara.
Sol in homine, eſt inuiſibilis ignis influens à ſole cœleſti, fouens natiuum ignem in homine.
Soladini ſunt ſpiritus corporei in igne degentes inuiſibili.
Somnia, ſunt operationes, quę fiunt inter dormiendum ab aſtris & ſideribus in homine.
Sonath, quære Anthos.
Sophia herba, conſolidarum eſt ſpecies nobiliſsima, quo fit vt nonnunquam aurea nominetur, nondum quibuſuis cognita. Illyricis verò & Liburnis familiariſsima. Si folium eius ore maſticetur, labia contrahit, & ſuper caulem exiſtens adhuc laceretur, per ſeipſum cōſolidatur, nobiliſsima dulcedine pollet ac balſamo.
Sophiſtę, ſunt magiſtri noſtri, qui ſe pręſumūt omnium ſapientiſsimos, omnia ſcire ac intelligere, nihil etiam ignorare, cùm nihil ſit iſtorum Doctorum Græcorum ſapientia, præter meram ſtultitiam, eloquentia, vel facilitate linguæ potiùs, aſtu faſtuque palliatam, captioſisq; munitā ſyllogiſmis, quorū

omniũ ſi neges principia, mox ruit eorum Gigantum fabrica Nembrothica.
Sortilegium, eſt præſagium ſpirituum.
Spagyrus, vel ſpagyricus, dicitur quicunq; nouit optimè diſcernere verũ à falſo, à bono ſequeſtrare malum, & impurum à puro ſegregare, ſeparare, & abijcere binarium, vnitate ſeruata.
Spara, eſt vis mineralis ex Ilech primę ſubſtantiæ, ex primo ente, id eſt, ex maioribus mineralibus.
Sparallium, clyſter vterinus.
Sperma aquæ fortis, eſt eius feculentia.
Sperniolum vel ſperniola, eſt cruor, liquor, vel ſperma ranarum, viſcoſa & muſcilaginoſa materia in aquis concreta.
Spiritus animalis, eſt vis animæ, per quã corpus appropinquat, acquiſita ſimilitudine, ad cœli proportionem adæquatam & incorruptam.
Spongiæ ſyluanæ, ſunt folia poroſæ.
Squinantia, eſt apoſtema colli.
Stannar, eſt mater metallorum, fumus occultus, ex quo metalla generantur.
Staraphaxat, eſt medicamentum ſiſtens, à ſtare faciendo dictum, vt creditur.
Stellio aduſtus, eſt cinnabrium.
Stibium, eſt antimonium, aliàs ſulphur nigrũ.
Stiptica, ſunt medicamenta conſtipantia & exiccantia.

Struma,eſt botium.

Succubus,eſt ſpiritus nocturnus muliebris,illudens hominibus dormiendum inter, ac ſi rem haberent cum venere. Maſculus imponens mulieribus,incubus dicitur.

Suffo,eſt panis porcinus.

Sulphur vitriolatum,eſt ſulphur à vitriolo decoctione tractum per aquam cõmunem, cui innatat.

Sulphur rerum,eſt earum quinta eſſentia.

Supermonicum,eſt ænigmaticum.

Sylo,dicitur totus mundus.

Sylphes,dicuntur pygmæi.

Sylueſtres,aut Syluani,ſunt aërei homines,& ſpiritus aërei.Syluestres homines nemora deſertaq; loca ſyluarum inhabitãtes, nobis ſtatura multò proceriores ac robuſtiores, qui loqui neſciunt. Quandoq; talis à Germanis mercatorib. captus, quem non vſq; adeò ſtrictè retinuerunt ſecum, cibum & potum apponentes, edere tamen aut bibere noluit,neq; loqui. Timore maximo perculſus, & anxietate continua poſt tertium diem occubuit. Diutius inter homines viuere non poſſe perhibetur,vt monſtrũ contra naturam ortum inter animantia naturalia,præſertim ratione prædita.

Syphita praua,morbus eſt,vulgò chorea S. Viti dicta.

Syphita ſtricta, morbus eſt phãtaſticus ambulonum, noctu inter dormiendum.
Syrenes, ſunt monſtra marina ex Nymphis nata.

T.

TAlk, & talcum, eſt materia pellucida ſplendens & clara vnionum ſimilitudine, tenuiſsimis folijs compacta, & ſciſsilis, cuius quatuor ſpecies exiſtunt, alba, flaua, rubea, & nigra.
Taſſus, eſt lumbricus.
Tartarum, eſt vini calculus, aut lapis vaſorum lateribus adhærens.
Tartarus, à ſimilitudine dicitur à Paracelſo calculus in homine, renum lapis, & arena, reliquorum quoque membrorum, vt glutinis albi, cuius tartarum podagræ cauſam ponit.
Telon, dicitur ignis tanquam telum.
Temperatum, eſt omne quod propriam naturam domat frænatq́; aliam admittendo, vt eſt vinum aduſtum, vel aqua ardens.
Tenacitas glutinis, eſt reſina mineralis, vt reſina pini eſt abietis, terebinthina laricis.
Tereniabin, eſt pinguedo mannę. Eſt etiã mel ſylueſtre tẽdens ad modicam nigredinem, non ex apibus, ſed ex aëre decidens in campos, arbores, & herbas, dulce quemadmodum aliud mel. Reperitur in bona quanti-

tate

tate menſibus æſtiuis,Iunio,Iulio,&Augu-
ſto. Veteres threr vocauerunt.
Terra auri,eſt lithargyrium aureum.
Terra argenti,lithargyrium argenteum.
Terra fidelis, eſt argentum, quod aliàs terra
eſt cœleſtis, & cœlum terreſtre; pro luna ſi
ſumatur argentum, qua etiam ratione dici
poſſet argentum cœleſte,luna.
Terra Hiſpanica,eſt vitriolum.
Terrelati,ſunt ſpiritus corporei in terra degen
tes.
Teſta,corporis humani pellis eſt.
Thamatica,dicitur ars per quam inuētæ ſunt
machinarum operationes aëre, vel aqua
motæ.
Thaphneus,eſt medicina mūda & repurgata.
Thiſma,eſt minerarum ductus,aut venæ ſub-
terraneæ.
Tinkar,eſt borax.
Tinctura dicitur,quod colore ſuo penetrat &
tingit alia corpora, vt crocus in aquam in-
iectus.
Toruſcula,dicitur gutta,vt toruſcula pini,pro
reſinæ gutta ex pino vel abiete,toto pro par
te ſumpto.
Trachſat, eſt metallum in ſua minera adhuc
exiſtens.
Trarames, vmbrarum ſunt & ſpectrorum in-
uiſibiles,auditæ tamen,actiones.

Trifertes, dicuntur ſpiritus ignẽ inhabitãtes.
Trigonum, eſt ſpirituum aſtrorum trãſmutatio quadruplex, iuxta numerum elementorum quatuor. Vnumquodq; regit ac durat ducentos annos. Vt quum trigonum igneum incipit, ſuperni Planetæ ſuam coniunctionem ſemper habẽt in igneo ſigno, donec trigonũ hoc durabit, ſic de reliquis.
Tronꝰ, & Tronoſſa, dicitur cœleſtis ros ex aẹre natus, omnium dulciſsima ſpecies mannę, dẽſa, tenax, & albiſsima præ cæteris, ex mercurio regionis mediæ generata, & ſeparata prorſum ab omni ſulphure & ſale, vere & æſtate decidit, maneque reperitur folijs arborum adhærens vt alia manna.
Truphat, eſt occulta virtus minerarum, quæ quodque metallum cogit ac promouet in ſuum eſſe prædeſtinatum.
Turba magna, eſt aſtrorum firmamenti cœli innumera multitudo. Eſt etiã præſagium quod fit ex omnibus, quæ cõtinet inferior elementorum quadruplex mundus.
Turbith minerale, dicitur mercurius abſq; vllo corroſiuo in dulcedinem præcipitatus.

V.

VEgetabilia, ſunt viridãtia, radicem in terra defixam habẽtia, truncum & ramos in aëre, vt ſunt herbæ, plantæ, & arbores.

Veneris

Veneris gradus, eſt mitis atq; dulcis naturæ, viridis vita.

Verto, eſt quarta pars libræ.

Viltrum philoſophorum, eſt alembicus, abſolutè tamen poſitũ, eſt manica lanea in modum hypocraticæ, vel vt lingula per quam liquores clarificantur.

Vinum correctum, eſt alcool vini.

Vinum eſſatum, eſt quod herbarũ vires attraxit vel aliorum quibus affuſum fuit.

Viriditas ſalis, eſt liquor aut oleũ eius viride.

Virgulta foſſorum, ſunt theſaurorum indices virgæ.

Viſcaleus, eſt viſcus ramoſus arboribus innaſcens, vt viſcus quercinus, malorum, &c.

Viſcus, propriè eſt pix decocta ex cimis vel locuſtis arborum.

Viſcus ſecundæ generationis, eſt cruor qui deſcendit à ſalibus.

Viſio, dicitur ſupernaturalis ſpirituum apparitio, hominum oculis quodammodo conſpicua.

Vita teſtalis, id eſt caduca.

Vitriolum liquefactum, aut vitriolatũ, eſt vitriolum ex minera tractum, & liquidum, quod coagulari nequit ampliùs, vel à minera æris, tractum calcanthum.

Vitriolum nouum, eſt vitriolum album.

Vitriolum Romanũ, eſt quod maximè viret.

Vlcus æſtiomenum, eſt cancroſum apoſtema depaſcens.

Vliſsipona, eſt herba ſerpentaria.

Vmbragines, dicuntur pygmæi.

Vmbratiles, aut vmbratilia, corpora tranſmutata ſunt in hominum cõſpectum ab aſtris & ſuis aſcendentibus occultis oblata, quæ non ſecus atq; lemures apparent oculis, idque per magicam virtutem & efficaciam.

Vndæ vel Vndenæ, dicuntur homines aërei terreniq́ue ſpiritus.

Vndoſa, dicuntur quorumuis animalium excrementa.

Vnitas Trithemij, eſt ternarij in vnionem reductio per abiectionem binarij, eſtq́ue ſupernaturalis & ſpagyrica: Fundamentum abſtruſarum rerum indaginis. Hac poſteriore Philoſophiæ parte, fit trãſitus ad priorem, per medium Philoſophiæ moralis.

Volans, & Vnquaſi, eſt argentum viuum.

Volatile, dicitur in genere leuiſsima quæuis & facilè ſurſum lata materia, vt cinis, puluis, & ſimilia.

Vomitiuum, dicitur omne medicamentum, quod ſurſum pellẽs per vomitiones purgat.

Vrina, eſt ſal reſolutum, generatum in hepate, per ſuum emunctorium, vt ſuperfluum excrementum ſalis, à natura pulſum.

Vrina vini, eſt acetum, vſurpatur pro hominis

nis vrina vinum aſsiduò bibentis.

Vulcanij ſiue Vulcanici,dicuntur operarij vel artifices ſemper circum ignem verſantes cudendo,liquefaciendoque.

Vzifur,dicitur cinnabaris.

W.

Vvarnas,eſt acetum Philoſophorum.

Vviſmadt, eſt leproſum, rude,non tractabile vel malleabile ſtannum,liquale tamen.

X.

XEnechtum, eſt præſeruatiuum externum contra peſtem collo appenſum, vt argentũ viuum auellanæ concluſum,& ſimilia.

Xeninephidei, ſunt ſpiritus quibus iucũdum eſt,atque pro deliciis habent, deliteſcentis naturæ proprietates occultas hominibus aperire,quibus etiam eſt conceſſum.

Xiſinum,dicitur acetum.

Y.

Yrcus,eſt cuniculus maſculus,cuius ſanguine vitra molleſcere putantur & ſilices, modò rebus diaphoreticis impaſtetur.

Z.

ZAibar, eſt mercurius.
Zaidir, eſt venus, aut viride æris.
Zelotum, eſt mercurius lapideus.
Zephena, circuli ſunt extremitatũ labiorum in auribus.
Zerna, dicitur impetigo vlcerata.
Zinck, eſt metallica marcaſita, & mixtura quędam naturalis ex quatuor metallis immaturis, cuprea potiſsimùm apparet.
Ziniar, eſt viride æris.
Zonnetti, ſunt gnomorum corpora phantaſtica.
Zuuitter, vel Zytter, eſt marcaſita.

FINIS.